

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korong,
Egy hónap 2 korong

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korong,
Egy hónap 2 l. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Vasárnaponként sőt egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 11.

Szövetséges seregek sikerei a Kárpátokban.

Budapest. (Hivatalos.)

Az Erdős-Kárpátokban tegnap Uzsoktól keletre fekvő terepszakaszokon is heves harcok támadtak. Német csapatok Tucholkától északra elfoglaltak egy magaslati állást, amelyért február ötödike óta sok harc folyt és amelyet az oroszok makacsul védtek. A támadás alkalmával egy ezredest és több ezer főnyi légénységet fogtunk el és az oroszoktól tizenöt géppuskát is zsákmányoltunk.

Egyidejűleg Opor-völgyében és Stryj forrásvidékén az ellenség heves támadásával megtörték a mi hadállásainkon és a német hadállásokon, miközben az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

A tegnapi nap összesen kétezer százötven foglyot eredményezett.

Különben a helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Váltakozó sikerű harcok a francia fronton.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Drie-grachteni zsákmány öt belga tisztre, százharminckettő főnyi légénységre és öt géppuskára emelkedett.

Champagneban Sejourtól északra csapataink kiűrték április nyolcadikán elfoglalt, de tegnap francia nehéztüzérség tüzelése által szétrombolt árkokat és a franciáknak a vidéken ellenünk intézett támadásait visszavertük.

Maas és Mosel közti harcok nem szűnő hevességgel tovább tartanak.

Verduntól keletre eső Framesev Gussai és Noille helységeiről franciák azt állítják, hogy elfoglalták. E helységek környékén még nem folyt harc, mert ezek távol esnek hadállásainktól.

Orne és Maas magaslatok közt franciák tegnap súlyos vereséget szenvedtek. Minden támadásuk összeomlott tüzelésünkben. Cambresi magaslaton felül lévő vonalunk egyes pontjain ideiglenesen megvetették lábukat, de éjjeli támadásokkal részben ismét kivertük őket. A harcok tovább folynak.

Azok a támadások is teljesen sikertelenek voltak, amelyeket franciák St-Minieltől északra eső állásaink ellen intéstek. Ailly-Apremonti arcvonalon kisebb előretöréseket visszavertünk. Flireynél harcok kevésbé voltak, ellenség nyilván azon súlyos veszteségei következtében, amelyeket április hat és nyolcadikán szenvedett. Itt két géppuska jutott kezünkre.

Renenauwille Bois de pretrai arcvonalon franciák összes támadásait visszavertük. Bois de Pretré nyugati szélén ellenség végleg elvesztette állásunknak azt a részét is, melybe március végén behatolt volt. Chateau Salinstól északra franciák azt a megisméteit kísérletüket, hogy Bezange le Grandsot tőlünk elragadják, egy század elvesztésével fizették meg, amely teljesen megsommisult, miközben két tisztt és egyszázötven főnyi légénység hadifogolyként maradt kezünkben.

Vogezekben a helyzet nem változott.

Keleti hadszíntér:

Kalváriától keletre és délre oroszoknak támadásai kísérleteikkel nem volt szerencsésük. Mindent súlyos veszteségeikkel visszavertük őket. Egyébként helyzet keleten változatlan. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Levél a békéről.

Arad, április 10.

(Válasz egy levelezőlapra. Tábori posta ...szám.) Derék barátunk, — mi nem értettük félre és más se érte félre az utóiratot, amely tábori levelezőlapja legszéleit foglalta el: „Mi hallatszik a békéről?” A békesóvárgás, amely a katonalélekből kitor, nincsen rovására a harkészségnek. Akadhat-e valaki, aki csodálná, hogy a legborzalmasabb háború kilencedik hónapjában, a test, az idegek, az agy hihetetlen megpróbáltatásai után oly annyira kívánatossá lett, oly annyira legyökerezett a vágyakba a béke? De azt is tudjuk: amíg ez a szó elhangzik, a kötelességtudás és a megédzett vitézség keményen, csüggedés és gyöngülés nélkül végzi a munkáját s elnyomja a belső vágyakat, csak úgy, amikor az éhséget, szomjúságot, az álom hűját el tudta nyomni a hadjárat viszontagságos napjaiban.

Tudunk-e rá felelni? A kávéházi Conrádok kiveszték, vagy elhallgattak, az új tipust nem tudjuk. Kinek a nevére kellene elnevezni. Ennek a típusnak az a vita-témája: meddig tarthat a háború? Külföldi lapok bölcseségeiből és a maga naivitásából gyűjti a következtetések anyagát ez a csoport, amely bizonyára ép úgy fölfedezhető az ezer kávéház városában, mint a vidéki városban, sőt a falusi társaskörökben. Az egyik szerint májusban fognak kezdődni a béketárgyalások, a másik azt mondja, hogy júniusban, sem a májusi, sem a júniusi nem tudja megindokolni, hogy miért ekkor és miért nem amakkor. Az olasz *Stampa* egy diplomatája szerint a háború egy önmagába visszatérő görbe lesz; a kitörése évfordulóján fog véget érni. Az élet ritkán terem olyan stilszerűségeket, hogy a béke jubilálja meg a háborút. Van-

nak tudósaink is e véleménycserében. Az egyik szerint kiszámították, hogy a földkerekségen mikor fogy el a salétrom, amely a löporgyártáshoz szükséges; a másiknak statisztikája van arról, hogy az összes hadseregekben hány napra való motorbenzin van, ha az utolsó csöpp elfogy, akkor megállanak a repülőgépek, az autómobilok, az ágyuvontató gépek, s ezek nélkül nem lehet háborút viselni. Ugyan, — ha a háborúban az ember visszatért az ősi vadsághoz, mért ne érhetné be az ősi vadság primitívebb gyilkoló szerszámaival, ha egyéb okát nem látja annak, hogy a harcot abba hagyja? Diplomáciai fordulatokat is emlegetnek, amelyek megadják a lökést ahhoz, hogy a háború iszapjába süllyedt világtörténelem a béke országutjára vetődjék; de ki ebben az autentikus jövendőmondó?

Kedves barátunk, — nem tudunk felelni erre a kérdésre. Mikor a harctérről hazajött katonákat a háború állása felől kérdeztük, sokszor ezt a feleletet kaptuk: „bizony, mi sokszor csak azt tudjuk, hogy mi történik a mi sánc-kerületünkben, vagy a századunkban. Az pedig nagyon kis darabja az európai harcmezőnek.” Most mi vagyunk úgy: csak annyit tudunk, ami az egy napos újságolvasásunkba belefér. Az pedig még messze van a pozitívumoktól.

A legegyszerűbb okoskodással érjük talán legközelebb a valóságot. Abból, hogy az ellenségeink nagyon erőltetik a harcot, látható, hogy nagyon akarják a békét. A gógós angolok, akik azt mondták, hogy ráérnek két, sőt három év múlva betegezni ezt a csekély háborút, most magukat, a franciákat is örülten hajszolják a támadásba. Az oroszok, akik

eleinte azt mondták, hogy nekik nincs okuk sietni, majd szép lassu tempóban fognak bennünket agyontaposni, most vad ugrásokban vetik magukat a mi kárpáti seregeinknek. Ezek tehát be akarják fejezni a háborút. Ha lehet: győzelemmel. Ha nem: — akár-hogy.

Es ahogy önök, derék barátaink, a szívükben föléledt békevágygyal is szívósan és rendületlenül harcolnak és új meg új sikereit szerzik meg a nehéz hadjáratnak: mi is, a kiknek nincs okunk titkolni a béke után való vágyunkat, bizakodással és erős lélekkel nézzük a távolból ezeket a harcokat. Minél bizonyosabbak lesznek ellenségeink a felől, hogy a végső erőfeszítéssel folytatott támadásnak eredménye nem lesz és azzal nem nyerhetik el, a mit a háboruban eddig nem kaphattak meg: annál gyorsabb léptekkel közeledik a béke.

Mi úgy érezzük, a békét önök csinálják, s hogy az, amin most dolgoznak, már a béke. Es ebben van valami stilszerűség. A háborút a diplomaták csinálták, az entente alattomos, sötétlelkű diplomatái, meg talán a mieink, a kik nem látták meg idején amazok finom cselszövéseit. A békét a katonák csinálják meg, a kik oly annyira különbeknek bizonyultak a diplomatáknál, s ezért erős a hitünk, hogy a béke, a melyet csinálnak, üdvös, hasznos, tartós béke lesz, — és hogy nem is fog sokáig várni magára.

Ennyit tudunk felelni a kérdésére. Az Isten áldja, védje és segítse, valamennyi bajtársával együtt.

Adományok. A hadbavonultak családtagjai részére a következő újabb adományok listáját be a polgármesteri hivatalba: Siketnéma intézet tanári kara (8 hónap) 26 korona. Weisz Lajos 5 korona, Földes és Hehs 100

korona, Fonyó Dezső 5 korona, ifju Czeiler István 20 korona, Polgári leányiskola tantes-tülete 25 korona.

Rossz a táviratkézés Aradon.

(Órákig tart a táviratok eljuttatása. — Ninosenek kézbesítők. — A postafőnök nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 10.

A háboru, amely súlyos terheket ró a hazának minden polgárára, amely nehéz, béke időben soha nem álmódott kötelességek elé állítja az embereket, rányomja a maga bélyegét az intézményekre is, és megnehezíti azok működését. A nagyközönség szolgálatában álló intézmények közül talán a posta érzi meg legerősebben az idők viharosra fordulását; a háboru kitérése óta megsokszorozódott forgalomnál, de jóval redukált személyzettel dolgozik. Szomorúan kell konstatálni, hogy a postán beállott nehéz helyzet súlyosan érinti a közönséget is. Soha olyan fontos üzeneteket nem továbbított a posta, soha olyan szorongó, remegő aggodalommal, bizakodó reménységgel nem várt a közönség levelet, sürgőnyt, mint most, és tájón kellemetlen, hogy épen ezekben az időkben nem működhetik kifogástalanul az a szervezet, amelynek pontos munkájától ezek és ezek mosolygó öröme, könnyező bánata függ. Az aradi postahivatalt is rettenetesen megterheli a háboru következtében beállott óriási forgalomnövekedés, amikor személyzetének legnagyobb része hadbavonult. Különösen a táviratok kézbesítése okoz rendkívüli nehézségeket, és a pontatlan, késedelmes kézbesítés miatt sűrűn érkeznek panaszok. Most, amikor a táviróvonalak nagyarányú elfoglaltsága folytán amugy is jóval tovább tart, amíg a táviratot a feladóállomásról leadják a címzett lakóhelyén lévő táviróállomáshoz, szinte illuzóriussá válik az egész táviratozás, ha a már megérkezett táviratok kézbesítése is csak órák múltán történik meg. Az aradi táviró tudvalevőleg tizenhat-husz éves fiatalembereket alkalmaz most a táviratkézésre, minthogy a rendes sürgönykierdők kivétel nélkül hadbavonultak, de a hatalmas arányokban megnövekedett forgalmat ezekkel úgy látszik nem lehet lebonyolítani. A táviratok kézbesítése miatt egyre több a panasz és a mai rendszer egyál-

talán nem megfelelő. Több környékbeli helység táviróforgalmát is az aradi postahivatal bonyolítja le és így gyakran megtörténik például, hogyha éjszaka kézbesítendő távirat érkezik Szentleányfalván vagy Fakertőn lakó címzetthez, úgy a két éjjeli inspekción kézbesítő közül egynek neki kell vágni a fél éjszakát igénylő utnak s azalatt csak egy kézbesítő hordja ki Arad egész területén a táviratokat.

Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett Burger György postafőnökhöz a táviratkézési panaszok ügyében és az aradi postahivatal vezetője a következő nyilatkozatot tette:

— Roppant nehéz a helyzetünk a táviratkézési kérdéssel és magunk is igyekszünk minden lehetőt elkövetni, hogy a pusztaoknak elejét vegyük, de a mai körülmények között ez szinte lehetetlen. Békeidőben nyolc sürgöny kihordónk van, most pedig tizenkettő áll rendelkezésünkre, de természetesen ez a tizenkettő korántsem ér annyit, mint a régi nyolc. Minthogy a rendes kézbesítők bevonultak, kénytelenek voltunk felfogadni bioiklizni tudó fiatalembereket, a kikről azt hittük, hogy megbízhatóak, de legtöbbször csalódtunk bennük. Főbaj az, hogy a fiatalemberek mind csak ideiglenes foglalkozásnak tekintik ezt, a melyet a háboru után úgy is abba hagynak és így nincs nagy ambíciójuk hozzá. Ha eszükbe jut, egyszerűen faképnél hagynak s aztán kereshetünk másokat. A tizenkettős létszám is egyre változik, ugyyszólván naponta elmegy egy-kettő, a kik helyébe újakat fogadunk. Ha például valaki elrontja a bioiklijt s mi megdorgáljuk, mindjárt szakít a foglalkozásával, a mihez tartósan nem fűzi semmi. Van köztünk néhány megbízható, tisztességes fiu, de javarészt nem megfelelőek erre a nagy lelkiismeretességet megkívánó munkára. A létszám szaporításáról — a mi talán célra sem vezetne — nem lehet szó, mert a legnagyobb takarékosagra vagyunk utalva. Nekem is rendkívüli gondokat okoz a kézbesítés szabályozása, folyton kísérletezek minden félével, a mi segítene a dolgon.

Mint a postafőnök nyilatkozatából kitűnik, rendkívül nehéz helyzetben van a postahivatal a táviratkézési illetégek. De mind amellett kétségtelen, hogy a mai állapot, a mely annyi panaszt vált ki a közönségből, nem megfelelő és segíteni kell a helyzeten. Hisszük, hogy valamilyen módon sikerül majd olyan megoldást találni, a mely megszünteti a panaszokat és a közönség nem lesz kénytelen órákhozát várakozni a táviratok kézbesítésére.

Világosság és vigasz.

Irta: Prohászka Ottokár.

Az Aradra érkező tudós püepök most megjelent „A háboru lelke” című gyönyörű könyvéből.

„A föld pedig pusztá és üres valz — mondja az irás — és sötétség vala a mélység színén”; tehát sötétségen, pusztaságon s ürességen kezdődik minden, de az Isten azután e vak hatalmakkal szemben világosságot gyújt ki s napsugárba állítja bele a világot, hogy ez a bűvös energia villanyozza föl a rögot s szőjje bele a káosz tespedésébe a színek s formák szépségét. Így alakul ki a rend s a szépség bármilyen világban. Így alakul ki a szellemi világban is. Oda is világosság, oda is olyan alakító, bűvös energia kell! S van is belőle; mert ami a napsugár a földnek, az a szellem energiája s a hit világossága az emberi életnek. Pusztá s üres ez is, éktelen és zürzavaros ez is, még pedig egészen az érthetlenségig s a kétségbeesésig, ha világos ész s ha az ész fölött nagy hit nem világít neki. Azért hát a küzdő embernek is méltán az a jelszava, hogy „világosságot a sötétségbe, — még pedig napsugárt a földnek s napsugárt a szellemi világnak is”. Mivel pedig a szellemi világnak két fényforrása van, az egyik az értelmi fény, a másik a hit világossága: azért az egész világot, az anyagot s a szellemet egybefogva, hármass világosság hierarchiája igazgatja s alakítja a létet: a napsugár, az értelem világossága s a hit isteni fényessége. Ahol a napsugárnak vége

van, ott kigyul az értelmi fény s ahol ez is kialszik, ott az isteni fényesség lesz napvilágunk.

Aki a fények e hierarchiája ellen lázad, vaksággal bűnhődik; vak lehet szemeiben, vak lehet eszében, vak lehet hitében; öntudata sötétség, érzete kín. Kár kioltani egyetlen egy fényt is a sötét életben; kár a szemért, kár az észért, kár a hitért.

Amily szükségünk van a szemre s az észre, oly szükségünk van a hitre is, még pedig azért, mert vannak a világban sötétségek, melyeket sem napsugár, sem értelem nem oszlat szét. Hogy csak egyet említek: a háboru oly sötétség, melyben elhomályosul bubánatban szemünk s megáll s megdermed tehetetlenül eszünk; nem ért belőle semmit, sőt lázad ellene egész valánk. Ime a képtelenségek s embertelenségek barbár éjszakája! Ki világít hát majd ez éjszakában? Filozófiák-e vagy tündérszemek opálos fényei igazítanak-e el benne? Egyet tudok, hogy világosságra vagyok teremtve s vakulnom nem szabad; tudom azt, hogy az érthetlenség e benyomásaira is nekem fényvel s világossággal, nem pedig sötétséggel s buta rezignációval kell válaszolnom; tudom azt, hogy ez a brutális valóság is csak inger nekem, melyre lelkem egy felsőbb fényesség tűzjeleivel válaszol. Így van az a szemben, így az észben is. A lebrez-gés is sötétség s e sötét rezgésekre szemem fényekkel s a színek meglátásaival reagál; ugyancsak a dolgok világa is sötétség nekem s lelkem azt a megértés világosságába állítja bele: no hát így állok a háboru kegyetlenségével s az élet érthetetlen küzdelmeivel szemben is; ez is csupa sötétség és brutalitás. Nagyobb brutalitás a lelkemnek, mint a mechanikus rezgések bökődései a szememnek; de hát

ha-brutalitás is, azért ez is inger a lelkemnek, sőt többet mondok, ép ezen a legnagyobb brutalitáson gyul ki a léleknek legeszményibb fénye, rajta villan ki az ideálok reakciója!

Ezek a szellemi reakciók is fények s világosságok; ezek is gondolatok s fölismerések; gondolatok, telítve eszményiséggel s ismeretek, átítatva új világossággal. Ezek az új fények a nagy hitek, a nagy krédók az Isten szándékairól, a jónak győzelmeiről s a jobb jövőnek reményeiről. Ezekben a meglátásokban az új fényeknek organuma nem a szemem, nem az eszem, hanem egy új, finom, szellemi érzék, melyet Isten tapogat ki bennem, a hit természetfölötti érzéke. Az élet érthetlenségének s brutalitásának érintéseire ez az érzék reagál: eszményi kisugárzások s villanások reszketnek ki belőle; világosság árad belőle ott is, hol az értelem esődöt mond s harmóniák esendülnek meg mélyében akkor is, mikor az élet diszharmóniáktól szenved.

S ebben látom én a léleknek igazi érvényesülését. A lélek nem passzív, hanem aktív hatalom; épen azért adni s tenni tud. Ujat ad, mert új valóság s ujat tesz, mert új erő: világosságot ad a létnek a szemben, értelmet ad az észben s ugyancsak eszményiséget ad a hitben. Bele áll oda is, ahol a szem s az ész is már csak romokat s szakadást s folytonossági hiányt lát s új értékeket csak ki ott, hol a szenvedés s a pusztulás már a tagadás s az enyveszt nihilizmusával ijeszt. Nélküle a lét szét-esik, mint a bomló kéve; nélküle a kultura oly műépítész, ki gyönyörűen épít, de nem tudja tető alá hozni falait. Nélküle tanácstalanul áll az életnek problémáival szemben harmóniára teremtett öntudatunk. Napsugaras világunk s

Oroszország erőinek fogytán.

— Elérte a háboru a csucspontját. — Egy negyedmillió orosz katona halála három hónap alatt. — Puska nélkül rohamoz az orosz gyalogos. — Tüzérségünk fölénye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

Elérkeztünk-e a háboru csucspontjára, vagy pedig az események további fokozódását kell-e várunk? Erre a kérdésre ad felelet a Pester Lloyd egy cikke, amely „kiváló katonai forrásból” ered és abból a tényből kiindulva, hogy a nagyközönség hamisan ítéli meg a katonai jelentőségét az oroszok egy-egy jelentéktelenebb helyi sikerének, kijelenti, hogy az olyan odadobott szavak, mint „áttörés”, „előrenyomulás”, a háboruban nem érnek sokat, mert csak a tények döntenek.

— Egyik tény az, hogy az orosz főhadvezetőség be akarja fejezni a háboru Magyarországra felé irányuló kárpáti nagy offenzívával. Ezért öt erős hadsereget helyezett el a Dunajec-torkolat és a román határ között. Ez körülbelül két millió katona, ami a fele a fronton álló orosz erőnek. Ebből az az aktuális kívánság szólal meg, hogy a háboru döntő eredménnyel óhajtja befejezni. Ezt az óhajt az okolja meg, hogy hétről-hétre nehezebbé válik a négy millió sereg harcászategének megtartása. Az orosz erőfelfejtés csucspontját úgy látszik már túllépte. Ellenségünk erőteljes előretörése, tízezrek feláldozása, ami ez év első negyedében negyed millió orosz katona halálát jelenti, a kétségbeesés sztratégiájának kifejezése, utolsó nagy felhőkánás ama keserű rászámolással szemben, hogy a cár országának anyagi erői nem bírják már tovább a háboru. Az oroszok legutóbbi előretörésében sok a hasonlatosság ahhoz az örült rohamhoz, amelyet Przemysit első ostroma alkalmával láttunk, hogy az utolsó pillanatban megmentsék, ami megmenthető.

— A második tény az, hogy orosz hadseregben egyre feltűnőbb lesz a hadászati

hiánya. A háboru előtt ez másképp volt. Oroszország a háboru jó felszerelt és évek óta folyó készülődéssel előkészített hadsereggel kezdte meg. Tüzérsége kétszer annyi volt, mint a miénk, nehéz ágyúai a legmodernebbek, messzebb és gyorsabb tüzelők, mint a mi öreg mozsaraink, amelyeket nem tudtunk kellő időben újabb ágyúkkal és haubitzókkal kicserélni. Emlékezzünk csak a lemergi csatáról kiadott hivatalos jelentésekre. A harminc és feles mozsarak, minthogy kevés volt belőlük és mozgó háboruban nem is alkalmasak, nem pótolhatták tüzérségi inferioritásunkat. Szemtánuuk beszélnek, hogy Lembergől keletre és nyugatra folyó csatákban a szó szoros értelmében minden négyzetméterét a nagykiterjedelmű harcúternek orosz gránátok és srappellek borították. Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy az orosz tüzérségnek bő háborus tapasztalata volt és kitűnően szervezett kémszoigálat támogatta. Ma már nincs meg ez a fölény, ma a mi tüzérségünk van földi és teljesítképesége hétről-hétre emelkedik. Oroszország ezideig nem tudta a szenvedett veszteséget pótolni és arról, hogy előnybe jusson, szó sem lehet. Ezt hazai iparunknak köszönhetjük.

— Gyalogságunk is nagy haladást mutat. A háboru elején népfelkelőink nagy tömegei, akiket a frontra kellett küldeni, mert ujonkontigensünk az utolsó évtizedben nagyon szűkre volt szabva, öreg puskákkal, Werdni fegyverekkel vonultak fel. Ma még az ország belsejében őrt álló népfelkelő is a legmodernebb ismételfegyverrel van felszerelve. Ezzel szemben azt halljuk, hogy az orosz népfelkelőket a fegyvertárak ócska állományából szerelik fel. Sőt megbízható helyről halljuk, hogy a fő-

fronton harcoló orosz csapatoknál is fegyverhiány van. Bebizonyított tény, hogy az oroszoknak öt hat soros, rohamra törő rajvonalaiban a legutolsó fegyver nélkül nyomulnak előre és az a parancsuk, hogy az elesettek fegyvereit vegyék magukhoz és azzal harcoljanak tovább. Ezt a tényt a kárpáti, a délkeletgaliciai, a bukovinai és dunajesi fronton állapították meg. A meztelen bajonett megint nagy tiszteletben áll. Szuvarow taktikája felelelt. De nem azért, mert mintha ez az öreg módszer a mai viszonyok közt a legelőszerűbb lenne, hanem abból az egyszerű okból, mert már a muníció is hiányzik. Kárpáti lövészárkaink előtt hullák ezrei tornyosulnak, a drótsővényeken széttépett emberi testek lógnak és eme rettenetes benyomás alatt kell vitéz csapatainknak az iszonyu gyilkolást folytatniok. Przemysit első ostroma alkalmából a vár hősi védői elmondották, hogy gyakran csukott szemmel lóttek az elvakultan rohamozó ellenséges tömegekbe, hogy ne kelljen látniok eme gyilkolás borzalmát. Ugyanez áll a mostani kárpáti harcokról is. Nem nyolcvanezer orosz, hanem a háromszorosa ennek a rettenő számnak hullt és harcélvtelen.

— Nem szabad okatlanul optimistáknak lennünk. De ki kételkednék abban, hogy Oroszország érzi ereje fogytát és va banqueot játszik. A háboru elérte csucspontját. Kitartás, törhetetlen elszántság és a győzelem a miénk lesz. Szükségünk van rá, hogy a jövő nemzedéknek békés fejlődését biztosíthassuk. Ez legyen a jelszavunk!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Alföld-erdélyi kereskedelmi újságok egyesülete folyó hó 11-én, vasárnap délután fél 11 órakor az Aradi Kereskedők Köre helyiségében igazgatósági ülést tart, a melyre az igazgatóság tagjait ezton is meghívja az elnökség.

kulturánk meg nem állja az irracionális hatalmaknak s az ésbontó képtelenségeknek támadását s minél érzékenyebb a lelkünk, annál inkább féltő, hogy az élet diszharmonijája, kétségbeesése fojtja el reményeinket. Arra való hát az eszményi, hívő lélek, hogy összefogja az élet disszonanciáit, — hogy fényből szőtt tető alá hozza a kultura bafejezetlen műveit, — hogy a relativ emberi lét szenvedéseiben is megszólaltassa a fölényes öntudat harmóniáját. A nagy hit szárnyai alatt lesz a kulturából lakóház, ott lesz belőle meleg otthon, ahol az ember megtalálja lelki békét s a békében önmagát.

Már most mi az új világosság, mely a hívő lélek reakciója az ésbontó kegyetlenséggel, az észszerületlen erőszakkal, a brutális kegyetlenséggel szemben? Mi az az új fény, melyet belőle a brutalitás kivált; mi az az új meglátás, mely öntudatára jut, még pedig akkor, mikor az ember esze megállt s az ösztöne mégis látni s megnyugodni kíván?

Ez az új fény s új meglátás az erkölcsi világrendbe való bekapcsolódás, melynek fogva hisszük, hogy ott is, ahol számunkra — tudnillik értelmünk számára — gondolat nincs, egy felsőbb gondolat érvényesül s ahol jószág nincs, hanem csak erőszak és vadság, ott is egy felsőbb jószág vezet, mely végleg is gyógyul fog. Valamint tehát a mechanikus lebrezgetés, mely bök és lök, a szem idegen mégis fényre lesz: egy a földült világ s a szenvedés brutalitása is, mely eszemnek tagadás s érzésemnek lázadás, ingerül szolgál egy felsőbb érzékemnek, hogy a nagy hit eszményisége mint fény s mint új világosság gyulladjon ki rajta. Lehetőséges, hogy a blazirt ember kacag ezen; lehet-

séges az is, hogy aki máris sokat vesztett s akinek reményeit letörte s örömeit legázolta az erőszak, az méltatlankodva fordul el s kijelentéstől, mintha csak bánatos lelkének kegyeletét sértene s tekintetéből olvasom a szemrehányást: O te filozóf, neked bizonyára nincs fiad, nincs testvéred, akit félt; neked bizonyára nem gondod az árva, mikor így tört szívek fölött hideg eszmények pókhálóját szövöd. Mondd meg inkább, visszajön-e, akiért rettegek s imádkozom? Rendről beszélsz ésbontó rendetlenségben s jószágról a háboru vérfürdőjében; új fényességről mesélsz, hol mindent elnyel a sötétség, látni akarsz ott, hol a szem könyvelés s a lélek keserűségbe fúl?

S erre azt felelem: a rendetlenség nem rend s a kin és szenvedés nem öröm, az állatiasság nem emberiség s az erőszak nem erény, a hörgés nem ének s a sötétség nem világosság, a harc nem szeretet s a seb nem virág; de a rendetlenség és állatiasság, az erőszak és sötétség ne nyelje el a lelket, mert hiszen nemcsak ez a földült ház az ó háza s nemcsak ez a szétszórt fészék az ó fészék s nemcsak ez az egyéniség s családilag s fajilag stilizált kis világ az ó világa. Az embernek saját pusztuló világa fölé kell emelkednie s át kell magát vágnia annak az eszményi s nem emberi hatalomnak zónájába, mely a nagy történetet igazolja s érdekében az emberi berendezkedésnek s a társadalomnak kis világait is törli és forgatja. Hinnünk kell valakiben, aki világot épít s aki a maga kifürkészhetetlen terveibe a relativ, véges embert is beállította nap-számosnak s taligásnak. Természetes, hogy az ilyen zsellér botránkozik, mikor a nagy világ-építő fölforgat házakat s házakat s mikor ki-

méletlenül pazarol vért, érzést s boldogságot. De hát a tücsök is botránkozik, mikor az ekevas kifordítja a hártot, mely az ó háza s hazája, s földönfutóvá teszi; pedig ezt szántásnak hívják az emberek s a tücsökház romlása s a rög kifordulása kalászt termel s kenyeret ad s a fejlődést szolgálja.

Hinnünk kell az ésbontó meghaladó észszerűségben, hinnünk kell a lappangó isteni gondolatokban, hinnünk kell a minket letéperő s az ellenünk is érvényesülő rossz dacára a diadalmas jóban! Hinnünk kell a nálunknál nagyobbban! Minthogy sötét felhőből villámok cikáznak, úgy nyulnak ki az embertelen s érthetetlen hatalmak s erők ütközésében a léleknek világ-fölényes gondolatai s érzései. Bizhatunk benne, hogy itt célok érvényesülnek, melyeket nem mi tüztünk ki s hogy itt oly terveken foyik a munka, melyeket nem mi rajzoltunk meg ceruzával, hanem az Isten a világalom jogarával.

Ez a világfölényes hatalom a mi lelkünk központi napja, melybe bele vagyunk kapcsolva s melynek vonzása nem mint mechanikus vonzás, hanem mint világfölényes öntudat, mint érvényesüléséről való nagy hit s mint a jónak győzelmébe vetett erős s biztos remény nyilatkozik meg bennünk! S megnyilatkozik éppen akkor, amikor romba dől sajátos kis világunk. Az emberi lélek ugyanis önmagát, mint új erőt s mint új energiát éppen ott mutatja be s erkölcsi erejének legnagyobb győzelmeit éppen ott vívja ki, ahol történeti kis világa szétfoszlik, elpusztulnak az anyagi s testi jólétnek féltett létfeltételei. Hősök s vértanúk ott serkennek s a lelkiség ott virágzik ki vértüzes és szellemmel sziporkázó pompában, hol az Isten szántott alája az ekevasával. Tudom, hogy a vértanúság nem

Frontunk északi szárnya Besszarábiában áll.

— Bukovinában elért sikereink. — Szilárdan a Pruth és Dnyeszter közt. — Oroszok véres vereségei. — Hivatalos távirati tudósítás. —

Bécs—Csernovic—Predeál, április 10.

Győzelmes csaták sora Bukovinában.

Bécs. A *Neue Freie Presse* jelenti: Az oroszok április harmadikán két lovashadosztályt indítottak Chotinból Bukovinába. Még a határszállón megvertük az ellenséget és ezeröttszáz foglyot és két ágyut zsákmányoltunk. Április negyediken Zaleszcykitől keletre az oroszok átjöttek a Dnyeszteren, de Pflanzer-Baltin tábornok véresen visszaverte őket, ezernégyszáz foglyot és két géptegyvert zsákmányoltunk. A visszavonulásnál sok orosz utász belefulladt a Dnyeszterbe. Hatodikán helyreállítottuk a Pruth hidat, megnyitottuk a vasúti forgalmat. Keleti frontunk északi szárnya Besszarábiában áll. A Dnyeszter és Pruth között lévő megerősített állásaink olyanok, hogy tiszteres orosz túlerőt is kibírnának.

Egy haditudósító jelenti Csernovicból: Az oroszok megújuló támadásaira ma a mieink ellentámadással válaszoltak, amely hevességében egyre fokozódik.

Tüzérségünk különösen nagy sikerral ágyuzta Bojannál az orosz hadállást, amely több szakaszán megsemmisült, az életbenmaradtak pedig rémülten menekültek oda, ahol pillanatnyilag buvóhelyet találhattak.

Ettől északra a Dnyeszter és a Pruth között északkeleti irányban húzódó arcvonalon éjjel után kezdődött az ütközet, amelyet a tüzéség vezetett be. Támadásunk ereje több helyen megbontotta az ellenség sorait, amely nemcsak fegyvereink tüztől ritkult meg érzékenyen, hanem azonkívül jól sikerült átkaroló mozdulatokkal jelentékeny számú foglyot is ajtettek csapataink.

Harcok a Dnyeszternél.

Berlin. Leonhard Adelt, a Berliner Tageblatt harotéri tudósítója a következőket táviratozza lapjának az osztrák-magyar sajtóhadiszállásról:

Kárpáti frontunknak Bukovinában operáló keleti szárnyán egyensúlyban van a harc: Offenzívánkkal szemben az oroszok ellenoffenzívája. Az osztrák-magyar csapatok meg bírják tartani szerzett előnyüket s az oroszoknak minden kísérlete a déli Dnyeszter-parton, hogy ezt visszavegyék, ezer meg ezer főnyi veszteségük mellett mindeddig meghiúsult. Az osztrák-magyar csapatok a Pruth-folyó jobb partján levő dombosor után visszahódították a második dombosort is, amely a Pruth és Dnyeszter közt húzódik el. Novoszielicánál, amely szögletben három ország határa találkozik, elérkeztek Besszarábiába. Az ellenség centrumát Ziszlavnán túlrá hátranyomták és a mocsaras staveani tavon keresztül haladva, megtámadták a zaleszcyki hidat. Ez a hid egészen Nizniovicig az egyetlen szilárd átjáró a Dnyeszteren. Az oroszok alább két helyen is megkísérelték a folyón való átkelést, de visszautták őket.

Bukovinában van elég élelmiszer.

Predeál. Ideérkezett utasok beszélnek: Ké kellemes napjuk volt a bukovinai románoknak a román pénzügyminiszter azon rendelete folytán, amely megengedte, hogy minden bukovinai román, a határmenti romániai városokban 10–10 kiló lisztet vásároljon a husvétli ünnepekre:

Voltak bukovinaiak, akik 40–50 kilométer távolságból is eljöttek a maguk kis lisztjükért s így a tolongás szinte leirhatatlan volt egyes határpontokon. A férfiak és nők száza tolongtak néhol és a kellemetlen zavarhoz hozzájárult az is, hogy nagyon rossz, szeles, esős idő volt.

Ez az első napon történt. A második napon azután megérkezett Burdujenibe az egészségügyi felügyelő távirata, amely, hivatkozással a Bukovinában dúló járványokra, Burdujenit elzárta a vásárló közönség elől. Hogy azonban azok, akik oly hosszú utat megtettek Bukovina belső részeiből, hogy egy kis lisztet juthassanak, ne térjenek üres kézzel vissza, egyes burdujenii kereskedőknek megengedték, hogy másnap reggel lisztkészletüket a bukovinai határon kiárusítsák.

Másnap reggel, mikor a határt megnyitották, több mint tízezer ember szorongott a sorompók előtt és a tolongás oly nagy volt, hogy több sebesülés is történt...

A „Dimineata” a fentiekhez, amelyekről szintén beszámol, a következő megjegyzést fűzi:

— „Bukovinában van élelmiszer elég, csak az nagyon drága. Az osztrák kormány most rendszabályokat fogantatott, amelyek szigorúan megszorítják a liszt árát. Milyen boldogok vagytok ti itt Romániában, hogy nektek még feleslegetek is van élelmiszerekben.”

Ujszentannai ifjú hősi halála. Niklausz Antal, ujszentannai nagybirtokos, az itteni fiatalok kedvelt és szimpatikus tagja, f. évi március hó 29-én, a midőn századával az északi határon rohamra ment, ellenséges golyótól fején találva, a hazáért hősi halált halt. Az ezredparancsnokság Niklausz Antal elesteről a közönségi előjáróhoz a következő levelet intézte:

Tisztelt uram! Szomorodott szívvel értesítjük, hogy Niklausz Antal 33. gyalogezredbeli hadapródjelölt f. évi március hó 29-én, amidőn századával rohamra ment, ellenséges golyótól fején találva, hősi halált halt. Szeretett bajtársunk halt tetemét Zubenskó (Galicia) község déli részén megjelölt sírba helyezték örök nyugalomra. Jankó Béla dr. ezredbeli ezredorvos ur egyébként a temetésnél szintén jelent volt és a sír helyére vonatkozólag bővebb felvilágosítást adhat. Nála csupán a mellékelt tárgyak találtak. Miután a megboldogultnak gyámja előttünk ismeretlen, kérem ezt illetékes helyre eljuttatni. Niklausz Antal hadapródjelölt igen bátor, hős katona volt, mindig elől küzdött és emlékének meleg szeretettel fogjuk megőrizni. Tábori posta 60. 1915. április hó 2-án. Az ezredparancsnok megbízásából Jeltussig Oszkár százados, 33. gy. e. ezred-segédtsz.

rendszer s a hősiesség nem életpálya, de nélkülözhet-e az élet a hősiességet s elkerülhet-e a vértanúságot? Lehet-e világrend harc s áldozatok nélkül s van-e kilátás oly földi életre, melyből az ütközet s a szenvedés ki legyen zárva? S ha mindezek dacára nem haragszunk a világrendre, nem kell-e ráismernünk éppen a legnagyobb áldozatokban s erőfeszítésekben a lélekérvényesülésnek rendszerére s annak a nagy pedagógusnak vezető gondolataira s szándékaira, aki az emberiség lelkiségét kifejleszteni akarja?

Aki elborul s kétségbeesik, az kikapcsolja magát az eszmények vonzásából s a szellemi világban Isten felé, a diadalmas. Jó felé való gravitációjából s elsötétül és lehül. Ez az elsötétülés és lehülés kétszeresen fájdalmas sajnálatos, ha azoknak sirja s elveszte fölött szolja meg a lelket, kik a szó igaz értelmében hősök voltak s így azt a kapcsolatot az eszményi kötelességekkel, tehát Istennel az áldozat tettében váltották ki. Sajnálatos az az eltörpülés, mely a vigasztalan fájdalommal lesz urrá a szíven épp azoknak eleste s távoztá fölött, kik önmaguknál lettek nagyobbak, mikor az egyéni, földi élet érdekeit, a szeretetet s boldogságot is föláldozták hazájuk s nemzetük jólétéért. Sajnálatos, hogy azok, akik kétségbeesve siratnak hősöket, épp akkor merülnek el sötétségbe, mikor hőseik az odaadás s áldozat tüzeben kigyúva égnék s lobognak. Sajnálatos, hogy azok sötétülnek el, kik legközelebb álltak hozzájuk s úgy tűnnek föl hőseik mellett, mint világias árnyékaik az eszményi lángnak. A láng a hősöké, az árnyék és hamu pedig a kételkedőké.

Szinte meglepő, hogy mennyire más a hőseink, mint a hőst megsirató, kételkedő s kétség-

beesett léleknek a hangulata. A hőseink a lélek, a siratóban a depresszió, tehát a lelketlenség dolgozik. A hőseink az akciónak életnövelő s kedvetfokozó temperamentuma, a megsiratóban pedig az erőszak győzelmének gyásza uralkodik; a hős pozitív, a siratója negatív; a hős teremt s érvényesül, a siratója pedig csak hült nyomat s csatavesztést lát. A hőseink szeme nyomog, gyászolójának szeme pedig könnybelábad; a hős felszabadul s elmegy országába, a siratója pedig itt marad s zárt kripták ajtaja előtt kuporodik.

De hát ez már csak nem rend s nem harmónia s ugyancsak ez nem lelki rokonság s testvéri kapcsolat! Ha apáink, testvéreink s fiaink igazán hősök, akkor gyermekeik, feleségeik s nővéreik is hősök legyenek s „ne fájuljanak el az Isten gyermekeinek nagy gondolataitól”. Szünjék meg az ellentét hőseink s mi köztünk, némuljon el a diszharmonia a himnusz s a koldusének közt. Épp az a mi bajunk s fájó egyoldalúságunk, hogy csak azt nézzük, amit vesztettünk s hogy elfelejtjük, azt, amit hőseink s halottjaink eszményi példájában s áldozatában nyertünk, még pedig nemcsak mi, hanem az egész világ. Mi ugyan elvesztettük azokat, kiket szerettünk s kiknek visszatértét epedve vártuk; azonban a sötétség, melybe reménytelenül nézünk s a veszteség, melyet fájlatunk, nem minden; sőt az éppen csak egy oldala a küzdelmes létnek; a másik oldala a lélek, az erő, a győzelem, az Isten a minden! A sötétség mellett, mely a szemre borul, óriási lángkévek gyúlnak ki a hívő lélekben; a halálban megtört szemek kialvó tűzhelyén új tűz lobog, az ideális lélek lángoszlopa s ha közel akarunk állni azokhoz, kiket szívből szerettünk s elfelejtettünk nem akarunk, akkor nekünk is meg kell nyitnunk sze-

münket az eszményi fényeknek s a gyász sötétségét a nagy hit világosságával kell földeríteniünk.

Nekünk is adni s áldozni kell tudnunk, tudnunk kell odaadni azokat, kik önmagukat adták oda. Míg ez nem történik, addig ütközésben s diszharmonióban állunk, még pedig törpességünk ütközik fiaink s testvéreink hősiességével s repedtharang-lelkek szava zavarja a magasban szóló ezüstharang-lelkek harmóniáját. Mi magunk vagyunk az ünneprontok! Igazi ünnep a hősök ünnepe is csak akkor lesz, ha mi is hősök leszünk, ha mi is áldozatot hozni tudunk s ha azokat tudjuk odaadni a magunk részéről, kik már odaadták önmagukat.

Akkor az a felsőbb világosság forrnyog a mi lelkünkön is s abban meglátjuk majd mi is, hogy a rendtelenségben s a brutalitásban is van rend, mely abban áll, hogy a szellem győzelmesen emelkedik ki a világbomlásból s áldozatainak energiájával lendít egyet a lelketlen világon; fölfelé lendíti az „iners moles”-t. Ezt a rendet a nagy rendtelenségben meglátják mindazok, akik megtapasztalják, hogy a rossz, a baj, a szenvedés is csak szolgálhatalom, csak teherhordó „brutum”, melyet a lélek saját céljaira fölhasznál; fölhasznál arra, hogy fölküzdje magát a brutális hatalmakon, hogy simábbra eszioridjék keménységükön s durvaságukon s hogy kristálytisztává s átlátszóvá égjen ki azoknak az erőmegfeszítéseknek hevében, melyeket a buta anyag elleni harcban kifejt.

Tudom, hogy ez nehéz; de hőseink máris oda emelkedtek föl; hangoljuk hát mi is magunkat e reflexiók által a hősiesség s a lemondás nem csügeteg, hanem világtölényes s bizó harmóniájára.

Románia Kelet öre az oroszok ellen.

— Soinescu szenátor röpirata. — Besszarábia lehet a románság célja. — A muszka pánszlávizmus veszedelme. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

A napokban Bukarestben egy rendkívül érdekes röpirat jelent meg. A címe „Erdély elfoglalása“, szerzője pedig Soinescu N. Jon román szenátor, a bukaresti politikai világ egyik jelentős tényezője. Az érdekes röpirat rendkívül nyomós argumentumokkal bizonyítja, hogy ma a románság részére csak egy út lehetséges: az, amely mellénk és az oroszok ellen állítja őket. Az alábbiakban kivonatolva ismeretjük a röpirat tartalmát:

Ép úgy, mint 1888. tavaszán, amikor azt sugták falvaink fellázadt földműveseinek fülébe, hogy az orosz császár minden községnek 5000 lelt hagyományozott s hogy Cuza fia eljövendő földet adni nekik — most is a könnyen hívők fülébe sugják a csiklandozó szót: „Erdély elfoglalása orosz segítséggel“. Ez az orosz édesgetés eszünkbe juttatja a kutya meséjét, mely kiejtette szájából a husdarabot, hogy elfoghassa a vízbeni árnyékát.

Hogy hagyhatnánk el a konvenciók és Európa civilizált hatalmai által is támogatott *semleges, független* legális állami állásunkat, hogy Ázsia északi invázióinak eszközei legyünk? Hogy csinálnánk mi a romboló oroszoknak hidat, hogy átkelhessenek a Dunán s hogy adnánk kezükbe a Kárpátoknak kulcsait is, azon hű reményben, hogy az, aki Plevna bevétele után Besszarábiától fosztott meg, Erdélyt és más tartományokat fog adni nekünk. S ezt azután, ha a kozákok zászlóikat és lándzsáikat alaposan Románországnak oldalbordáiba szurták.

De ki lesz az a könnyelmű és tudatlan, aki elhiszi, hogy egy irtózatos háború után, amelyből a moszkovita kolosszus kerülne ki győztesen, ez elhagyná ezeket az elfoglalt országokat s nem erősítené meg magát

egy lábbal a Kárpátokban és a másikkal a Balkánon,

hogy Keletet uralhassa és Európát fenyegethesse ezen két nagy és természetes erőd magaslatairól.

Melyik európai hatalom kényszeríthetné ekkor a győztes Oroszországot, hogy respektáljon egy gördülő konvenciót, amit mi Oroszországgal kötöttünk s hogyan lehetne elhinni, hogy a moszkoviták irántunk érzett szeretetből, el fogják hagyni a Kárpátokat és Balkánt s üres kézzel térnek haza?

Ha a győző oroszok urai lesznek a Keletnek, nemcsak nem fogják királyságunkat új tartományokkal megnagyobbítani, nemcsak nem fogják nekünk adni Erdélyt, Bukovinát és Besszarábiát, de valami ürügy alatt elfogják venni azt is, a mink még meg van, Lengyelország és Besszarábia sorsával fognak fizetni.

Ez nemcsak a muszka igazó természetéből, hanem a dolgok természetéből is folyik, mert senki sem fog hozzá egy nagy háborúhoz, nem pocskolja vérét és kincseit, hogy üres kézzel térjen haza. S szerencsétlenségére, Románia geografikus helyzeténél fogva, ép a kelet kapujánál van, Oroszországnak a Balkán és Konstantinápoly felé vezető hódító útjában.

Ilyen nézetekkel és ámitó édesgetésekkel, mint amilyen: „Erdély bevétele“, nem lehet szövetséget kötni,

nem lehet egy biztos legális helyzetet feláldozni a legveszélyesebb kalandokért.

Ha az oroszok, az 1877. évi orosz-román konvenció s a Plevnánál nyújtott szerencsés segítség után, a békekötésnél gúnyt űztek belőlünk, letegyverezéssel fenyegettek, s elvették Besszarábiának azon kis darabocskáját, ami garantálva lett nekünk, — hogyan hihetnénk mi ma, hogy ugyanezek a szomszédok gyarapítanak és megerősítenek a kozákok és pánszlávok útjában álló román királyságot. Hogy állhatna meg egy nagy és szabad Románia, mint egy latin sziget, a szláv tenger közepén?

A moszkovita kaulbárcok és pánszlávisták oroszításának legkisebb ellentállási kísérletre, s románokkal rosszabbul bánának, mint a bolgárokkal, mert a győztes Oroszország kozákjai úgy telepednének le Romániában, mint odahaza náluk, s katonaságunkat ép úgy mint 1878-ban a letegyverezéssel fenyegetnék meg, a legintelligensebb és hazafiasabb fiainkat Szibériába vinnék, a legjobb katonáinkat orosz lobogó alá soroznák, s Ázsia sivatagjaiba küldenék, a szegény román népet, a földműveseket, iparosokat és kereskedőket arra köteleznék, hogy adják oda véradójukat a leigázónak, s hogy Romániának adóit és jövedelmeit fizessék be a pétervári császári pénztárban, azon tervek után, amit II. Katalin császárné tábornokai csináltak.

Azok a ruszofilok, akik még hisznek, vagy tetetik magukat, hogy szent Oroszország édesgetéseiben és ígéretei behisznek, hogy az orosz kozák lándzsája a nagy Dákó-Romániát teremti meg, csakhamar észrevennék, hogy Nagy István és Mihály vajda hazája — Lengyelország és Besszarábia mintájára — egy orosz guberniummá vedlett át, a trónon — ha még volna a trón — egy pétervári nagyherceggel.

Van egy pár jóhiszemű román ember, aki anélkül, hogy ruszofil volna, a ruszofilok és a muszka tervek kezére jár. A Kárpátokon túli testvéreink iránt táplált természetes rokonszeny ilyképen, egy napon, a központi hatalmakkal fentartott s az ország vitális érdekei, valamint függetlenségének megvédése által kívánt semlegességi és szövetségi politika elleni fegyver lehet.

Ezért helyén való, hogy e pontot is tisztázzuk, nehogy az eszmék zavara és az érdekek összeütközése az érzelmeikkel, egyes lelkekre tévedést, Romániára nézve pedig nagy károkat szüljön.

A románok már hozzá szoktak, hogy az oroszok igája alatt szenvedő Pruton túli testvéreiket elfelejtsék s inkább a Kárpátokon túli testvéreket sajnálják, ámbar

Erdély és Bánát politikailag soha sem képezték kiegészítő részét a román államnak,

ahogyan 1812-ig kiegészítő részét képezte Nagy István hazájának, a szerencsétlen Besszarábia. A Kárpátokon túli román elem erőiesen megállja helyét s törvényes és alkotmányos uton férfiasan küzd nyelve és nemzetiségének fentartása érdekében. Nem így áll a dolog Besszarábiában.

A Kárpátokon túli románok iránt táplált rokonszeny előbbvalósága a szabad Romániának Erdéllyel fentartott sűrű kereskedelmi és kulturális viszonyából, valamint a Kárpátontúli testvéreinknek hazánkban való folytonos berán-

dulásából ered, ahol ezek magyont és társadalmi állásokat szereznek, és némi befolyást gyakorolnak a politikai és parlamenti körökbe is. Ha ez az eszme és rokonszeny-közlés csak kulturális és nemzeti útra szorítkozna és semmi-
ben sem sértene a román állam és Ausztria-Magyarország között fenálló internacionális politikai viszonyokat, semmi kifogás nem volna.

A Kárpátokon túli román testvéreink iránt táplált szeretet legnagyobb bizonyítéka valamint a legjobb szolgálatot, amit nekik tenni tudnánk az volna, ha nem tüzelnénk teljesíthetetlen ábrándozásaikat,

nem súlyosabbítanánk a Magyarországgal való legális viszonyainkat, a magyaroknak bizalmatlanságát és gyanúját izgatva az irányban, hogy mi, mint orosz eszközök az osztrák-magyar birodalom megsemmisülésén fáradoznánk.

Amennyiben a magyarok több bizalommal lesznek, végtére azon meggyőződésre jutnak, hogy a közös pánszlávistikus veszéllyel szemben, a magyar-román testvérisülés, a Kárpátokkal mint természetes várral a leghatalmasabb sorompó a moszkovita invázió ellen, jövő létünknek legnagyobb biztosítéka.

Az orosz ámitás a nagy román Dáciával, amelyről II. Katalin is beszélt, nem egyéb nagy kelepcénél, amelybe beleesnének a román országok, hogy valamennyien összeforjanak a moszkovita pánszlávizmus üstjében.

A muszka pánszlávizmus a legnagyobb veszedelem, amelytől rettegnie kell a románságnak. Ezen politikai igazságot megértették a Kárpátontúli intelligens és hazafias románok.

Nekünk románoknak nincsen választásunk; a nemzeti fentartási érzelmünk belekényszerít minket arra, hogy valamennyien az Oroszország által fenyegetett Keletnek őrsége legyünk, a liberalizmusnak a zsarnoksággal szemben; a latinság őrsége legyünk a szláv világ közepében, az ázsiai kultúra gárdája legyünk a mongol befolyással szemben; a nemzeti függetlenség gárdája legyünk a moszkovita császáro-papizmusmal szemben.

Máskülönben létszékünknek ebben a világban semmi értelme nem volna, és el kellene tűnnünk az emberiség történelméből, mint a hogyan eltűntek mindazon népek, amelyeknek rendeltetésük nem volt, avagy azt betölteni nem tudták.

TANÜGY.

(—) Aradi tanítók fizetésrendezése. A belügyminiszter visszaküldötte a városnak a tanítók fizetésrendezéséről alkotott újabb szabályrendeletét, amely az 1913. évi XVI. törvényeknél liberálisabb módon gondoskodott Arad tanítóinak sorsáról. A jogügyi bizottság ma Varjasey Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésén foglalkozott ismét a kérdéssel és elfogadta az újabb szövegezésű rendeletet, melynek intézkedései most is bőkezűebbek mint a törvényé. Minthogy a miniszter azt mondta, hogy az esetre, ha a város a tanítóit jobban fizeti mint az állam, akkor megvona az államségiyt; a törvényhatóság azt fogja kérni, hogy engedje meg, hogy a javítást a város saját pénztára és nem a segély tervére eszközölje.

(—) Meghívó. Az aradi kir. főgimn. Mária kongregációjának folyó hó 11-én d. e. 8 órakor tartandó ünnepélyére, melynek műsora a következő: 1. Imák. 2. Jegyzőkönyv. 3. Gallertné „Jézus meséje“, szav. Kovács VI. o. t. 4. „Ukrájna és nagy költője“, Kerényi VIII. o. t. 5. Sewcsenkó, „Nem vagyok beteg“, szav. Cifra IV. o. t. 6. „Ukrájna történelmünkben“, Went V. o. t. 7. Sewcsenkó „Végrendelet“, szav. Hamza II. o. t. 8. „Sewcsenkó álma“, szav. Péter J. VI. o. t. 9. Otesj, „A feltámadás“, szav. Baán VI. o. t. 10. Imák.

Kenyérsütésre tanítja a hatóság az aradi pékeket.

— Az orvosi hivatal akciója. — A tanács a hadikenyérről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

Arad város tanácsa ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében hivatalosan is megállapította, hogy az Aradon készülő kenyér rossz. Ezt azonban a tanács előtt a legilletékesebb tényezők, a kenyeret fogyasztó közönség és a kenyeret készítő pékek is hangsúlyozták már. Minthogy tehát most minden erre illetékes faktor ismeri a bajt és minthogy semmi sem olyan fontos, mint az, hogy a közönség hadi kenyere jó és tápláló legyen, mindenkinek el kell követnie mindent, hogy a közönség, ha már a kenyérmennyiséget redukálni kénytelen, legalább egészséges és csakugyan tápláló élelemhez jusson. A bajon segíteni lehet, mert főoka az, hogy a tengerivel kevert liszttel a mi népünk bálni nem tud. Sem a közönség, sem a pékek. Meg kell tehát tanítani a pékeket és meg kell tanítani a közönséget a hadi kenyér készítésére, mert a rossz kenyér rosszabb, mint a kenyérhiány, amelyet egy ideig lehet tűrni, de legalább nem csalja vele magát az ember, míg a rossz kenyérről beteg lesz.

Az aradi rendőrség jelentette be a tanácsnak, hogy az aradi pékek és a közönség panaszkodik a kenyér rosszasága miatt és a rendőrség azt kéri a tanácstól, intézkedjék, hogy a kenyérliszthez a malmok több árpát keveressenek. A pékek küldöttségben jártak tegnap a polgármesternél és neki is elmondották, hogy a kukorica lisztből nem tudnak jó kenyeret sütni. A tanács tagjai maguk is megállapították, hogy a most forgalomban lévő kenyér csakugyan nem jó, de a rendőrség előterjesztésében foglaltakat sem teljesítheti, mert a rendelkezésre álló árpa csak a főző liszthez használható fel, felesleges árpa pedig nincs. Mint ismeretes, az Országos Gazdasági Bizottság 100 vagon búzát, 48 vagon árpát és 148 vagon tengerit adott Aradnak.

Minthogy a földművelésügyi miniszter már jelezte, hogy a kenyér liszt keverése a legközelebb változik és nem ötven, hanem hetven százalék tengerit fog tartalmazni, a kenyér készítés kérdésével sürgősen és behatóan kell foglalkozni. A pékek, a tanácsülésen elhangzott vélemények szerint, nem szítják elég jól a tengeri lisztet és nem is tudják még a helyes kovásztetés és dagasztás módját.

A rendőrség április elseje óta, naponta áttesz kenyérmintákat a városi tisztviselői hivatalhoz megvizsgálás céljából, mert a közönség panaszt emel. Ma is négy-öt ilyen jelentés érkezett és az orvosi hivatal a bemutatott kenyeret ehetetlennek, az egészségre ártalmasnak mondotta.

A hadikenyér sütésének módját a hatóság meg akarja ismertetni a közönséggel és ebben az irányban már történtek is intézkedések. Hecht Arnold dr. tb. tisztifőorvos előterjesztést tett Green Nándor főkapitánynak és azt javasolta, hogy őt és Meszlényi Emil drt, a vegyvizsgáló államás vezetőjét küldje ki néhány nagyobb pékműhelybe, hogy a kenyérsütés módját megnézzék és az iparosokat a szükséges utasításokkal elássák.

A főkapitány ezt elfogadta és az említett főtisztviselőket megbizta, hogy a pékeket a szükséges instrukciókkal lássák el, jelenjenek meg a műhelyben és ott nézzék, miként tesznek kovászt és dagasztanak. Hecht dr. nép-

szerű leírásban fogja ismertetni a kukorica kenyér helyes készítményét.

Lócs Rezső helyettes polgármester, mint az Aradi Közlöny tudósítója előtt kijelentette, szintén foglalkozik ezzel a kérdéssel, és szándéka, hogy a négyzetek útján tájékoztassa a háziasszonyokat a jó házi kenyér készítéséről.

A kenyér mennyisége miatt is érkeznek panaszok, de ezen a tanács ez idő szerint változtatni nem tud, de az tény, hogy a most kiosztásra kerülő kenyér utalvánok is 2300 gramm kenyér vásárlására jogosítanak hetenként, tehát nem hávi hat kilogramm, hanem 9 $\frac{1}{2}$ kiló a fogyasztható mennyiség Aradon. Hecht dr. elmondotta tudósítónak, hogy a hozzáfutóknak azt a tanácsot adta, vigyenek magukkal a munkába hajában kifőzött burgonyát, amely hidegen, sóval is kitűnő és egészséges táplálék, amely pótolja a kenyér egy részét. Tapasztalata szerint ez igen jól bevált.

A tanács ma tartott ülésében foglalkozott a tengeri liszt árának meghatározásával is. Amért vált szükségessé, mert a kukorica rekvizitálása befejeződött és az erre az időre megállapított 27—30 koronás árak már hatálytalanok és a kormány 26 koronában állapította meg a magyar, 28 koronában a cinquantin kukorica árát. Ma reggel azonban a földművelésügyi miniszter táviratozott és azt tudatja, hogy a tengeri árát 28 korona 50 fillérben állapítja meg.

A tanács, nehogy a város közönsége liszt nélkül maradjon, a tengeri liszt maximális árát egyelőre nem szállítja le és azt 48 korona 50 fillérben szabja meg. Kukorica egyelőre még nincs forgalomban, mert a Gazdasági Bizottság részére lefoglalt mennyiségről a miniszter még nem döntött. A tanács újra felír, hogy a bérkocsisok és a városi igák részére szükséges mennyiséget oldja fel a miniszter.

A tanács tudomásul vette, hogy az élelmezési bizottság a Boros Béni-téren lisztüzletet nyit, ahol héttől kezdve a szatócok és vendéglősök részére megkezdődik az árusítás.

A tanács megengedte, hogy az átvonuló beteg katonák, továbbá az ide érkező vasutasok részére kenyéruitalványokat kapjanak az ellátásukról gondoskodók és az újmikellakiai részére is kiadott utalványokat, minthogy a vármegye a szükséges lisztet a városnak átengedte.

GYÁSZROVAT.

A hős százados temetése. Witauschek Lajos századosnak, a tragikus módon elhunyt hős katonának holttestét családja haza hozatta és április 11-én délután 3 órakor az aradi felső temetőben adják vissza az anyaföldnek. A mélységesen sujtott özvegy és fia, akik iránt a legőszintőbb részvét nyilvánul meg, valamint a család által kiadott gyászjelentés elmondja, hogy a hős tiszt hazája iránti kötelességének hűségese teljesítése közben, 11 csatában való hősiesség részvétel után, a harc téren szerzett súlyos betegség következtében április 3-án, önfeláldozó ifjú életének 38-ik évében Malignében hirtelen hunyt el.

Különös affér a cylinder miatt.

(A korzó kritikusa. — Hogyan szabad öltözködni?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 10.

Különös és furcsa incidens játszódott le az aradi korzón. A kis incidenst még különösebbé teszi, hogy úgy passzív, mint főleg aktív szereplője intelligens, diplomás ember, aktív, mint ilyenről, joggal feltehető, hogy ok nélkül utcai botrányt nem okoz. A délutáni sűrű korzó közönségének nagy gaudiúrára ugyanis ma délután öt óra tájban egy aradi ur egy másikat követett végig az Andrásy-téren az egész vonalon szidva, bántalmazva, szavakkal inzultálva őt — öltözete miatt. Az incidens, amelynek folytatása az aradi járásbírószágon fog lejátszódni, a következőképpen történt:

Tegnap délután a Ferenc-térről kávéházába indult egy aradi fiatalember, aki habár nem katoná, de itthon közszolgálatot teljesít, igen fontosat, olyat, amelyre elsősorban a hadseregnek van szüksége. A fiatalember színházba is készült s ehhez mértén volt felöltözve, szakettben, lakcipőben, fején cylinder. Alig tett néhány lépést, észrevette, hogy egy idősebb ur — egy magas állású aradi hivatalnok — követi s mereven fixirozza.

A fiatalembernek kellemetlen volt a dolog, de elsősorban meg akart róla bizonyosodni, hogy csakugyan őt követik-e. Utírányt változtatott, cikk-cakkban haladt ide-oda, de követője rendületlenül kitartott mellette. A korzón egyenesen mellé csatlakozott, közvetlen oldaláról bántott az arcába s most már hangos megjegyzéseket is tett rá:

— Pfuj, micsoda henevész cylinderes alak! A fiatalember a nyílt utcán nem akart botrányt előidézni s nem reagált a sértésre, de inzultálójára erre még erősebben folytatta:

— Pfuj, zsidó, hogy lehet most cylinderben járni! Nem szégyeli magát!

A cylinder miatt felháborodott hivatalnok sértéseiben mind erősebb és erősebb hangot használva, így kísérte végig a korzón a fiatal embert, különben véletlenül nem is zsidó. A cylinderes végre befordult a Weitzer János-utcába, hogy ott, kevesebb publikum előtt, kérdőre vonja inzultálóját.

— Mit akar tőlem — fordult hozzá — én önt soha nem láttam, nem bántottam, mi baja velem?

A másik azonban még mindig nagy hangon folytatta:

— Szégyelje magát, szégyelje magát! Hogy mer akkor, amikor milliók véreznek a lövészárokból, cylinderben végigmenni az utcán! Most, mikor patakokban folyik a vér!

A fiatalembert valóságos elképesztette ez a furcsa okoskodás, de a másik rendületlenül folytatta:

— Ilyenkor nincs ideje a gigerliskedésnek! Különbben állok rendelkezésére, tessék a névjegyem!

Az ok nélkül inzultált fiatalember az egész affért elmondotta barátainak s tőlük kért tanácsot. Megbizottai, akiket az ügy elintézésére felkért, azonban úgy találták, hogy most nincs ideje a lovagiaskodásnak, párbajoknak s azt a tanácsot adták a cylinderes fiatalembernek, hogy inzultálóját becsületsértés miatt jelentse fel annál is inkább, mert az ideges természetű ur — mint mondják — nem először követ el hasonló inzultust, hanem a korzón sétáló hölgyek közül is többeket támadott meg hangos és sértő megjegyzésekkel ruhájuk, kalapjuk, vagy egyéb toalet részüket kritizálva és azt hangoztatva, hogy most háború van, patakokban ömlik a vér.

Csapataink a galíciai határon túl állanak.

— Elernyedte az oroszok támadása. — Sem Bécs, sem Budapest nem kell az az oroszoknak. — Przemysl védőinek sorsa. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Basel—Eperjes—Budapest, április 10.

Meghiúsult minden áttörési kísérlet.

Eperjes. A sárosi fronton, a duklai horpadásban aránylagos nyugalom van. Az a hír, hogy az oroszok elfoglalták Gigelka magyar községet és a magyar határon benyomultak, nem felel meg a valóságnak. Csapataink itt a határon túl állanak és minden orosz áttörési kísérletet meghiúsítottak.

Az oroszok kárpáti céljai.

Amsterdam. A Daily News-nek jelentik Pétervárról: Az oroszok újabb főlvonulása a Kárpátokban, Bártfával a tengelyében, két irányban folyik: nyugatra az ellenségnek a Dunajec mentén levő védelmi vonala felé, továbbá délre az uzsoki szoros irányában.

Nem akarnak Budapestre masirozni az oroszok.

Basel. A Baseler Nachrichten katonai munkatársa a kárpáti harcokról a következőket írja:

A nyugati hadszíntéren és a keleti hadszíntér északi részén támadt szünet folytán az általános figyelem a kárpáti nagy csata felé fordul, amelynek európaszerte sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítanak, semmint megérdemelné. Mi lehetetlennek tartjuk ugyanis, hogy az oroszok a kárpáti offenzívával azt akarnak elérni, hogy Budapestre vagy Bécsbe masirozzanak. Mindaddig, nem is gondolhatnak erre, amíg Orosz-Lengyelország és Kelet-Poroszország felől lenyegetve vannak. Közül áll az a feltevés, hogy az oroszok kárpáti erőfeszítése csak azt a célt szolgálja, hogy galíciai hódításukat biztosítsák és hogy a németeket arra bírják, hogy haderejük egy részét lekössék a kárpáti fronton.

Kénytelenek beszüntetni az oroszok offenzívájukat.

Az orosz hivatalos jelentés és az angol és francia lapokban közzétett pétervári tudósítások úgy látszik kezdik előkészíteni a közvéleményt arra, hogy az oroszok nagy kárpáti offenzívája kudarcra végződik. Erre vall az a körülmény, hogy az utóbbi napokban egyre nagyobb nyomattal hangsúlyozzák, hogy a német és az osztrák-magyar csapatok meglepően nagy erősítéseket kaptak és hogy az oroszok ép ezért a legnagyobb nehézségekkel küzdenek a rossz időjárási viszonyok folytán amugy is tulságosan nehéz terepen.

A Times például tegnapi pétervári tudósításában azt írja, hogy Hindenburg a tavaszi időjárás folytán beállott nagy olvadás miatt nem tudja folytatni kelet-poroszországi hadműveleteit és ezért ottani csapatainak nagy részét a Kárpátokban küldte, az osztrák-magyar hadvezetés pedig nagyszertűen kiképzett és jól felszerelt erős népfelkelő-csoportokat küldött a szorosokat támadó orosz seregek feltartóztatására. Ugyanekkor a Matin hasonló tudósítást közöl és a sorok között félreérthetetlenül kimondja, hogy az oroszok kény-

telenek lesznek további előnyomulásukat megszüntetni.

Ellanyhult az orosz támadás.

(Kiküldött haditudósítónk távirata.)
A nyugati szakaszon az eredménytelen homonnai áttörési kísérlet hallatlan veszteségei ellanyhitották az oroszok támadási kedvét.

A lupkowi szorosától keletre és az uzsokitól északra hosszabb nyugalom után újabb harcok keletkeztek. Az orosz támadások azonban itt is meghiúsultak.

Kopenhága. A Berlingske Tidende jelenti: A kárpáti fronton a szakadékos hegyek következtében a nagy csata elszigetelt ütközetekké alakul át. A terep miatt a tartalékok főlvonulása szinte lehetetlen. A terep inkább az osztrák-magyar csapatoknak kedvez, mert a keskeny utakat, amelyek állásaikhoz vezetnek, könnyű szerrel el lehet zárni. Az oroszok egy helyen nagyobb erőket nem tudnak szembeállítani ellenfelükkel. Az oroszoknak áttörési kísérlete a kárpáti front középső részén Uzso-
kig teljesen meghiúsult a Linsingen tábornok parancsnoksága alatt harcoló német csapatok ellenállásán.

Laborcvölgyi győzelmünk.

Berlin. A Berliner Tageblatt hosszabb tudósítást közöl a német csapatoknak az osztrák-magyar csapatokkal együtt kivívott husvéti győzelméről, amelyet a Laborcvölgyben arattak az oroszokon. Laborcérév községtől délkeletre emelkedik a 643 méter magas Kobilahegy, amelyen az ellenség hosszú hetekig tartó küzdelem után megvetette lábát. Mivel ez a hegy urálja a vasuti vonalat és a szoros, rendkívül fontos volt e pozíció birtokba vétele. Husvét első napján a németek ágyutűzzel vezették be a harcot, azután az osztrák-magyar csapatok látszólagos fronttámadást intéztek a hegy ellen, miközben a németek a sötétség leple alatt oldalt kerültek. Hétfőn a német csapatok bravuros és többször megismételt rohammal bevették a Kobilahegy orosz állásait. A keddi nap a menekülő oroszok üldözésével telt el, miközben tömérdek foglyot és zsákmányt ejtettek. Az oroszok vesztesége irtózatosa volt, a szövetségeseiké csekély.

Mi a mienk Galiciából?

Krakó. Galícia egész területe 78.500 négyzet kilométer és ebből a következő kerületek vannak a mi birtokunkban: Neusandec, Limanova, Novitarg, Myslanice, Vadovice, Saybusch Piata, Krzanov, Krakó, Podgorze, Vielieska, Bochnia, Brzesko, Psecomwyn és Kossovie. A gribovi kerület majdnem egészben, Kolomeának és Bohorodeczanyának körülbelül a fele, Nadvornának négy ötöde, Katusz, Dolina és Stryj kerületeknek pedig a kisebbik fele van a mi kezünkben, Liskó és Turka kerületeiből csak a határszélek vannak birtokunkban. Az említett kerületek területe 16.500 négyzet kilométer. A többi egyelőre az ellenség kezében van. Ha hozzávesszük még, hogy magánértesülésünk szerint Cortkov és Farnopol ismét a mienk, akkor természetesen a fenti szám ennyivel nagyobb lesz. Ezzel szemben természetesen mi és a németek Orosz-Lengyelország-

ban 58.000 négyzet kilométernél jóval nagyobb területet okupáltunk.

Permbe viszik Przemysl hőseit.

Frankfurt. Pétervárról Kopenhágán át táviratozzák a Frankfurter Zeitung-nak: A przemysli várban fogságba jutott tiszteket Permbe fogják vinni.

Krakó. A Csasz az orosz lapoknak azt a híret közli, hogy Przemysl várórségéből harmincezer embert Lembergbe, egy részét Kiewbe, a többit pedig Oroszország belsejébe szállítják. A várórség elszállítását már megkezdték. (Bud Tud.)

Véres harcok Orosz-Lengyelországban.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti: Praszny sz utolsó borzalmas rohama a tizedik csatánapon hajnalban fél háromtól négyig tartott. Az oroszok vesztesége rettenetes volt. Oswiecsben a német gránátok egész városrészeket elhamvasztottak. Az erőd még egyetlen egy német űteget sem tudott elhallgattatni.

Katonai bíróságnál van a posztócsalók bünyügye. Budapestről jelentik: A posztócsalók ügyében napok óta olyan hírek vannak forgalomba, mintha a katonai bíróság az ügyet a polgári büntetőbírósághoz tenné át. A hírforrások arra hivatkoznak, hogy a szegedi ügyben a Kuria a jogegység érdekében az ügyet szintén a polgári bírósághoz utalta, most a posztócsalók ügyében is ez lenne illetékes. Mértékadó helyről szerzett értesülés szerint a jelen esetben azonban hatásköri összeütközésről azonban szó sem lehet. Az ügy kezdettől fogva a honvéd hadosztálybíróságnál van és a polgári bíróság, illetve a királyi ügyészség a posztócsalók ügyében semmiféle lépést nem tett: tehát nem is lehet szó a katonai és polgári bíróság közötti összeütközésről. A korona-ügyészségnek csak akkor volna módjában ezt az ügyet a Kuria elé vinni a jogegység érdekében, hogyha ezzel valamelyik polgári büntető bíróság kezdettől fogva foglalkozott volna, vagy pedig az ügyészség képviselné a vádat. Közöltük, hogy két budapesti ügyvéd indítványval fordult a budapesti ügyvédi kamara választmányához annak kimondása iránt, hogy a hadiszállító csalók önkéntes védelme az ügyvédi etikába ütközik. A kamara választmánya tiltakozott az indítványban megnyilvánuló ama felfogás ellen, hogy bármely büntető védelmének önkéntes elvállalása beleütköznék a kari tisztességbe. Ehhez a kérdéshez az ismert jogi- és ügyvédtársadalmi közlöny: a „Magyar Jogélet” a következő reflexiókat fűzi: A közhangulat joggal látja a hadseregcsalók cselekményében a legaljasabb büntényt. Az igazságos közvélemény csak azt követeli az ügyvédi kar jeleseitől és kiválóságaitól, hogy ne bocsássák rendelkezésre társadalmi tekintélyüket, presztizsüket és befolyásukat, hanem maradjanak meg szigorúan a jogi tudás, a szakszerű védelem határain belül, egyszóval egyénileg ne exponálják magukat. Pedig a millicmos csalók épen ezekre a plus-okra pályáznak.

Hazaáruló orosz tisztek. Pétervár: Miaswiadow főhadnagyot hazaárulásért halálra ítélték és nyomban agyonlőtték. Ezenkívül még két halálos és husz kényszermunkára szóló ítéletet hoztak tisztek ellen.

Ötven év múltán megtámadott milliós hagyaték.

— A Nikolics bárók pere. — A szép báronő leánykája. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagybecskerek, április 10.

Rég elmúlt idők színes emléke arad ki azokból az aktákból, amelyek legutóbb a nagybecskereki királyi törvényszék ítélő tanácsa elé kerültek. A vaskos, súlyos akták a torontálmegyei Nikolics bárók milliós vagyona körül íródtak. Az egyik néhai Nikolics bárónő férje igényt támasztott a vagyona, perrel támadta meg az örökösök megállapodásait és részt kért gyermeke számára abból a hatalmas örökségből, amely már-már nyugodt, zavartalan birtokává lett a végrendeletben megjelölt örökösöknek. A törvényszék nem adott helyt a kérésnek és elutasította a sok-sok évtized után perrel jelentkező felperes követeléseit. A nagy, milliós per előzményei és érdekes részletei a következők:

Nikolics János báró, aki a régi Obrenovics-családdal, Szerbia hajdani uralkodó családjával közeli rokonságban állott, a nyolcvanas évek közepe táján élt. Nagy vagyon fölért rendelkezett, voltak kiterjedt ingatlanai, több ezer holdas birtokai, házai, telkei. Az ő tulajdona volt a torontálmegyei rudnai és macedóniai hatalmas gazdaság is, nemkülönben ő volt a temesvári, most Moravetz-féle háza is.

A dús gazdag báró, hogy milliós vagyonáról valamiképpen gondoskodjék, az 1866-ik év július havában végrendeletet készített, amelyben két fiát, Mihály és Feodor bárókat tette meg örökösivé. A végrendeletnek ez a passzusa azonban nem kizárólagosan őket jelölte meg a nagy vagyon örököséül, hanem esupán élethossziglani haszonélvezeti jogot ruházott rájuk. Magát a vagyont, az értéket, a tőkét az unokák, a születendő gyermekek tulajdonába kívánta az örökösök báró bocsátani.

A végrendelet meg történt és a két ifjú báró megnyugvással fogadta az abban foglaltakat. A harc csak jóval később vette kezdetét. Nikolics János báró halála után az örökösök, az elhunyt báró fia egyezséget kötöttek az árvaszékkel, mint a gyermekek érdekeinek képviselőjével. Az egyezségben elhatározatott, hogy az örökség őket illeti meg, de annak 300.000 koronára becsült értéke, — a terhek levonásával — a gyermekek javára fog bekebelezetni az ingatlanokra.

Az egyezség létrejött és hivatalosan hatályra emelkedett. Senkinek semmi kifogása sem volt ellene és a későbbi harcot esupán a két örökös báró családi körülményei idézték elő. Nikolics Mihály báró ugyanis nem nősült meg és mind a mai napig agglegény maradt. Nikolics Feodor báró, a későbbi boszniai tartományi főnök, négy gyermeket hagyott maga után: Johannát, akit Duka báró vett el, ifjabb Feodor bárót, Erzsébetet, a jelenlegi Remiz Ernőné és végül Mihaelát. Az utóbbi volt Nikolics Feodor báró legfiatalabb leánya.

Mihaela bárónő volt a család személfénye. Mint a legfiatalabbat a rokonsága valóságos becézgette, de az ifjú bárónő csakhamar mélyeséges bánatba sodorta a családot. Szíve szavára hallgatva ugyanis meghasonlott családjával és szülei akarata ellenére nőül ment egy Wich László nevű urlemberhez. A házasság boldog volt, de Mihaela bárónő nem sokáig élvezhette boldogságát. Gyermekágyban, alig husz éves korában meghalt, árván hagyva újszülött kis leányt.

Itt kezdődött meg a harc. Az özvegygyé lett Wich László, aki időközben Münchenben telepedett le, leánykája nevében perrel támadta meg Nikolics Mihály és Feodor báróknak az árvaszékkel kötött egyezségét. A felperes ügyét Székely Lajos dr. budapesti ügyvéd vállalta, aki terjedelmes periratai során Nikolics János báró összes leszármazottjait támadta meg. Kérte az ismeretes egyezség hatályon kívül helyezését, egyben hamisnak bélyegezte meg az örökségnek 300.000 koronában való megállapítását.

Wich László, a Münchenben élő felperes, közvetlenül egy nappal az elévülés előtt indította meg a harcot. Ragaszkodott az egyezség megsemmisítéséhez, egyben kifejezetten elismerését követelte kiskoru leányának a rudnai és macedóniai birtokokra való jogos igényének.

Ilyen értelemben került a bonyodalmas és érdekes nagy per a nagybecskereki királyi törvényszék elé, amely hosszasan, behatóan foglalkozott a jogászai szempontból tagadhatatlanul érdekes esettel, majd a jogi képviselők perbeszédje után meghozta ítéletét. A királyi törvényszék a bizonyítási eljárás eredményeképpen, azzal az indoklással, hogy az egyezség jogos és törvényes volt és hogy a 300.000 koronás értékmegállapítás az akkori időknek kifogástalanul megfelelő volt, elutasította a felperesi keresetet. Az indokolás kifejti még, hogy az elutasító ítélet már csak azért is indokolt volt, mert Wich maga is elismerte Nikolics Feodor báró elhunytja után a dédatyai osztályrészt, sőt azt föl is vette. Az ítélet ellen Wich jogi képviselője felebbezést jelentett be.

IRODALOM ÉS MŰVÉS ZET.

Színházi műsor:

Vasárnap Déután a Helén, énekes bohózat. Este Berky Lili, a Népopera művésznőjének bemutatásával: A tolonc.

Hétfő: A Vigaszínház legújabb bohózata, A kék egér.

Kedd: A kék egér.

Szerda: Gombaszöghy Ella, a Vigaszínház művésznőjének felléptével, Délbáb-utca 7.

Csütörtök: Gombaszöghy Ella felléptével Tündérlaki leányok.

Péntek: A Vigaszínház nagy sikert aratott operette-ujdonsága először: A Zeuzai kisasszony.

Szombat: A Zeuzai kisasszony.

* Éva keringői mintha szebbek, fülbemászóbbak lettek volna, a librettó mintha nem is az a sokat játszott közismert szöveg, melyet szinte betéve tudunk, mintha egy soha nem látott igazi nagy sláger első előadásán volnánk, feszült várakozás az arcokon s a zsufolt ház distingvált közönsége nem enged el egyetlen szót, egyetlen mozdulatot anélkül, hogy meg ne érezné, mélyen emlékezetébe ne vésné Berky Lili művészetét, — ez a mai est krónikája. Ha még hozzá vesszük, hogy az aradi közönség egy csapásra meghódolt Berkynek s olyan forró sikert aratott, amelyre Aradon hirtelenben alig van példa, akkor ezzel mindent elmondunk. De jól esik felújítani az est emlékeit, azt az egyéni öntudatos művészsálat által elevonné varázsolt kis munkásművet, a szerelmes, a nagy kis Éva történetét Berky művészi felhozásában, akinek bájos egyéniségét olyan elevonné, szíves-szólvá tudta tenni. A közönség nem tudott betelni alakításának szépségével, énekeszámait után és a felvonások végén végességem nem volt a kihívásoknak. Sok ilyen est kellett az aradi színpadon. A közönség bebizonyította, hogy tud lelkesedni a szépért, s meg tudja napról napra szíveskedni tölteni színterét. Az előadás méltó volt a vendégművésznőnek, az ensemble minden egyes tagja versenyző sikerrel. Sz. Rontay frissítettség.

ötletessége, sikkes táncra szintén az újság ingerével hatott. Járay ma is bebizonyította, hogy művészt tud produkálni. Meleg orgánuma, friss tenorja teljes szépségében érvényesült. Győző a mindennap új, a mindig ötletes kedvens volt. Egy-egy pillanatra azt hittük, hogy nincs is háboru. Mintha régi emlékezetes forró színházi esték egyike tért volna vissza. (W. K. dr.)

* Színház hírei. Gombaszöghy Ella, a Vigaszínház művésznője a hét folyamán két estén vendég szerepel az aradi színházban, a művésznő az alkalomra két legjobb szerepét választotta, melyek mindegyike külön-külön hervadhatalian babérokot teremtettek a művésznőnek a Vigaszínházi bemutatások alkalmával. Szerdán f. hó 14-én a Délbáb-utca 7. és csütörtökön a Tündérlaki leányok-ban lép fel a vendég művésznő. — Jövő heti újdonságok. Ugy a vigjáték, mint az operette személyzet lázas készülnek a jövő hétre kitűzött két újdonságra. Hétfőn Engel és Horst, rendkívül mulattató bohózatot mutatja be a társulat A kék egér címen, melyre ugyan csak most készült a Vigaszínház is. A bohózat fő női szerepét, mellette néven „Kék egér” L. Kiss Mariska játssa, kinek méltó partnerét lesznek Deli és Kertész, a másik női szerepet H. Harmath Józsa, egy szentimentális fiatal asszony, a kit minduntalan össze tévesztenek a „Kék egérrel”. A komikumot képviselik: Benkőné, Várnai, Polgár egy-egy kabinet alakítással, a többi szerepek a társulat első rendű tagjai kezeitben vannak. A másik újdonság, a Vigaszínház ez idei előző operettje: Zeuzai kisasszony, melynek nagy előnye a pompás szöveg és szebbnél szebb zene számok. A pompás szöveget Martos Ferenc és Bródi Miksa írták, míg a zenét Kálmán Imre. Ez a három név teljes garancia ahhoz, hogy az operettnek fényes bpesti sikerét, itt nálunk is biztosítja, főként, ha olyan erős vesznek benne részt, mint Patali Vilma, Zeuzai kisasszony, kinek szebbnél szebb dalai gyújtóan lelkesítő hatással esendülnek fel. Győző, Felsetti, kamara énekes kifogyhatatlan komikumával. Járay, egy vidéki lap szerkesztő ellenálhatatlan modorával stb. a többi szereplők Kertész, Polgár, K. Pongrácz M. Kiss Miklós, Kertész, Virág stb.

* A vihar gyermeke. (Az Uránia mai műsora.) A színház két slágert mutat ma be. Az egyik egy viharvert, megtépett élet szomorú tragédiája, a mely vonzó és szomorú meséjével megkapja az embert. Benne a való élet tragikumája játszódik le szemünk előtt és mégis a kibontakozás az erkölcsi elégtétel erejével megnyugtat. A másik dráma Amerikában, a munka hazájában játszódik le és az emberiség mérgének, az alkoholnak romboló hatását mutatja be szörnyű képekben. Egy derék munkásembert kerit hatalmába az ital és addig nem ereszti, míg teljesen tönkre nem teszi. Ekkor egy másik alkoholistával hozza össze a sors, annak láttára emberünk kijózanodik. Leteszi a poharat és munkás kezét újra szorgos dolog foglalkoztatja. A megtérés öröme sugárzik azután a képből, a mely telve van szebbnél szebb jelenetekkel. — A kis mamlasz, szenzációs vigjáték és a Messter hét legújabb aktuális száma lesz az Uránia hétfői műsorának szenzációja.

* Berky Lili az Apollóban. (Kölcsonkért csacsémók.) Az Aradi Nemzeti Színházban vendégszerepel három nap óta Berky Lili, a Népopera primadonnája s minden fellépésével újabb sikert arat ez a rendkívül bájos művésznő. Érdekes találkozás a véletlennek, hogy amikor a színpadon vendégszerepel Berky Lili, ugyanakkor a mozivászonon is megjelenik a csinos alakja. Az Apolló-színház vasárnapra tűzte műsorra a „Kölcsonkért csacsémók” című ötletes bohózatot, amelyet a kolozsvári színház tagjai játszottak meg. A fő női szerepet Berky Lili, az akkori kolozsvári primadonnára bízta, aki pompás alakítást nyújt. Akik látták Berky Lilit ebben a darabban, elragadtatással beszélnek róla. A mozi legnépszerűbb startjával vesi fel a versenyt a művésznő, aki vasárnap egyszerre a színházban és az Apollóban fogja gyönyörködtetni művészetével az aradi közönséget. Hétfőn marad még csak műsoron a Berky Lili film, amely mellett még egy 3 felvonásos társadalmi drámát vetít az Apolló.

Meddig tart a háború?

— Franciaország kimerülése. — Béke-mozgalmak. —

Távirati tudósítás.

Róma—Páris, április 10.

Nem bírja Franciaország a háborút.

Róma. A Stampa egy beszélgetést közöl, amelyet a lap egyik munkatársa egy olasz államtérfiuval folytatott, aki azelőtt vezető állásban volt. Az államtérfiu kijelentette, hogy a háború most már nem tart a következő télig. Franciaország, mondta a volt miniszter, már nem bírja azon az időn túl az ellenállást, nem a pénzhiány, hanem az emberhiány miatt. Egyedül Anglia szeretné Németország kiéhezetését a blokáddal tovább sújtani, de szövetségeseinek türelmén meg fog hiúsulni. A döntő csatákat a nyáron várja.

Millerand hencogései.

Páris. A kormány a kamara elé terjesztette az 1917. évi ujonckontingens behívása iránti törvényjavaslatot. A javaslat benyújtása kapcsán Millerand expozét tartott, amelyben többek között a következőket mondotta:

— A háború kitörése óta nehéz tűzérsgünk számát megszoroztuk. Franciaország minden nap kiadja teljes erejét, energiáját, latba veti összes forrásait egyetlen célért: a győzelemért. Franciaország méltónak bizonyult szövetségeseihez, Belgiumhoz, amely a legrikább katonai eredményeket mutatta fel, Angliához, amelynek legyőzhetetlen bravurja és hideg ellenállása a minap is szép győzelmet hozott Neuve Chapelle-nél, Oroszországhoz, amely Przemysl elfoglalta, a hős Szerbiához, amelyet dicső harcában teljes erőnkkel támogatunk. Dicső hadseregünk kitűnő vezérek alatt a haza bizalmától ösztönözve nap-nap után többet tesz, mint amennyit tőle a kötelesség követel a győzelem biztos tudatában.

— Ez a példa — fejezte be Millerand hadügyminiszter expozéját — önöket is kötelezi. Önök uraim meg fogják szavazni a törvényjavaslatot ezzel bizonyítva szövetségeseinknek és ellenségeinknek, hogy bennünket a béke iránti erős akarat lelkesít, hogy ellentálljunk a végletekig, hogy soha, semmi áldozattól vissza ne riadjunk a közös cél érdekében, hogy az igazság és civilizáció győzelmet arasson.

Az Yser melletti harcok.

Páris. (Rómán át.) A Temps jelenti: Az Yser-iolyó mentén német előőrsőknek sikerült április hetedikén Drie-Grachtentől délre átkelni az Yseren, itt azonban oly óriási tulerőre bukkantak, amellyel szemben ellentállásra nem lehetett gondolni.

Az Yser-menti harcokhoz a németek új erőket vontak össze. Heves harcok keletkeztek ezen a napon Verduntól keletre is, amikor is a francia csapatok Etain irányában támadásba mentek át. A hivatalos jelentés a Maas és Mosel közötti harcokról keveset mond és az időjárás rosszságával is okolja a helyzetet.

Bekülnek a sztrájkoló angol munkások.

London. Az angol munkáspárt norwichi kongresszusa felszólította a kormányt, hogy közölje azokat a feltételeket, amelyekkel hajlandó a békéről tárgyalni.

Békét akarnak a szociálisták.

Páris. A Temps támadja a szociálistákat, mert folytonosan a békéről vitatkoznak.

Ellenséges repülőgép Badenben.

München. A badeni Müliheim fölött tegnap este hét órákor egy ellenséges repülőgép szállt el és két bombát dobott le. Három polgári személy életét veszítette,

Rossz az entente helyzete a Dardanellákban.

(Szines katonák az ostromlók. — Angol csapatok ninosenek Lemnoson.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly—Rotterdam, április 10.

Szünetel a Dardanellák ostroma.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti, hogy a Kaukázusban csekély összejutások voltak. A Dardanelláknál a helyzet változatlan. A sziriálparton lévő Gazat két ellenséges cirkáló bombázta. A móló megsérült, de a város sértetlen maradt.

Rotterdam. A Daily Chronicle tenedoszi tudósítója is ismétli azt a jelentést, hogy a Dardanellák ostromában több hetes szünetet rendeltek el. A szünet után döntő támadást fognak intézni a tengerszoros ellen.

A nagyvezér az ententeről.

Amsterdam. A Daily Mail egy beszélgetést közöl, amelyet az Associated Press konstantinápolyi képviselője Szaid Halim nagyvezérrel folytatott. A nagyvezér a többi közt a következőket mondotta:

— Visszautasítottuk az entente ígéreteit, mert szomorú tapasztalataink voltak velük szemben. Tudtuk, hogy ha Angliával, Oroszországgal és Franciaországgal tartanánk, rosszul járnánk. Mit is várhatunk volna ősi ellenségeinktől, Oroszországtól?

Huszonkét megsérült hajó.

Szaloniká. Ideérkezett görög hajóskapitány szerint Mudrosban huszonkét megsérült angol és francia hadihajó fekszik.

Az entente balsorsa.

Róma. A Tribuna konstatálja, hogy az entente részere a Balkánon és a Dardanelláknál a helyzet rosszabbra fordult, mint amilyen a legutóbb is volt. Majus első fele előtt nem igen lehet várni partraszállításokat.

Szemtanu az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd jelenti: Április 5 én a nap kisebb harcokkal telt el. Ellenben ma igen érdekes jelentéseket kaptunk. Az egyik ezek közül a Lemnos szigeti állapokat festi. A jelentést egy török kapitány hozta, a ki ismétellen mint élelmiszerárús ment át a szigetre görög kereskedőkkel.

— Lemnos szigetén, jelenti a kapitány, már nincs több, mint 8000 katona. Ezek szingalézok és ausztrálok, angol alig van közöttük. Az egészségügyi viszonyok rendkívül rosszak a nagy területű szigeten és több városban és községben a járványok rendkívül módon pusztítanak. Semminemű egészségügyi óvintézkedést eddig nem tettek. Az angolok végre kezdenek valamit tenni és lázas munkával csatornahálózatot készítenek a szigeten. A munkát katonák végzik. A lovak között is igen sok a beteg, mert a hajókban össze voltak zsúfolva és nem gondozták őket. Több mint ezer ló vált használhatatlanná az utóbbi napokban Lemnosban. Igen érdekes pontja a jelentésnek az, hogy a szingaléz csapatok között nap-nap után lézongások vannak, mert a parancsnokság nem engedi a szeszkes italok ivását

H I R E K. LEGÚJABB.

(Táviroda, cenzurázva.)
Erkezett éjjel 3 órákor.

Bécs. Sturkgh gróf osztrák minisztereinek hétfőn Budapestre érkezik és több fontos kérdésben tanácskozik a magyar miniszterekkel.

Kopenhága. A Tidende írja: Oroszországban és Szebasztopolban tengeresz lázadás tört ki 80 matrózt és 16 tisztet letartoztattak.

Genf. Newyork Herald írja: A Dardanellák elleni akció újrafelvételénél az entente balkáni államoknak ultimátumot küld.

Budapest. Budapest tanácsa ma hirdetményt bocsátott ki, amely szerint az 1864—1898. évben született vas- és szesztalgályos, lakatos, kovács, fémműntő, műszerész, bádogos, ács, nyerges, timár munkások és önálló iparosok, szénbányákban jelenleg nem dolgozó bányamunkások, akiket a népfölkelési szemléken alkalmatlannak találtak, összeírásra jelentkezni tartoznak.

London. Dourd, portugál vitorlászajót egy német vitorlászajó Oportonnál elsüllyesztette. A legénysegét megmentették.

Hairo: A szultán merénylője a kihallgatásán kijelentette, hogy a szultán zsarnok, megérdemli az agyonvetést. Már trónra lépésekor meg akarta ölni, de az utcán sokan voltak ezert elhalasztotta a merénylőt. A merénylő unokaöccse is bűnrész, őt is letartoztattak.

Károlyi Mihály gróf

három millió birtokeladása.

— A mihályteki és pálmateri uradalom új gazdája. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 10.

Sok reménykedő orosházi és szénási ember vágya lakott alá az által, hogy Károlyi Mihály gróf mihályteki és pálmateri birtokát eladja Schwarc Lajos okányi földbirtokosnak. Hirtelen jött az eladás s már át is vette a birtokot az új tulajdonos.

A két gyönyörű egy tagban fekvő majoros birtok 4117 kishold s Schwarc Lajos kis holdját, termessal, felszerelési s épületekkel együtt, szóval u. y., ahogy áll 700 koronáért, vagyis 2.881.900 korona összegben vette meg.

Előzőleg sok előnyös ajánlatot tettek a grófnál a birtokért. Orosháza községe 1100 négyezögöles kis holdjéért 850 koronát, de ebben az összegben nem volt benne sem a vetés, sem az épületek, sem a felszerelés értéke.

Többször járt közben Károlyi Mihály grófnál Bikádi Antal országos képviselő is, egy időben Manzel Gyula szénási jegyző közbejöttével maga az uradalom is házi jegyzést indított mag a birtok parcellázására, még pedig 1000 és 1200 koronájával kis holdját. A felét le is jegyezték már s egyszerre beszüntették a jegyzést. Károlyi Mihály gróf minden egyes ajánlatot visszautasított, Burosek Győző uradalmi felügyelő pedig mindig nagyobb árt akart elérni a birtokért. S most ép a félárért adták oda a birtokot Schwarc Lajos okányi nagybirtokosnak.

Hogy mi indította a jelenleg katonáskodó függetlenségi pártvezért a hatalmas birtok eladására, arról nincsen információ.

— Prohászka konferenciái. Hétfőn megkezdte Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök három napra tervezett aradi konferenciáit méltó helyiségben, az új Kulturpalota dísztermében. Ezeknek a konferenciáknak az értékéről már a múlt évekből meg van közönségünknek a maga kiforrott véleménye, melyet semmi sem jellemez jobban, mint az a rendkívüli érdeklődés, mely a konferenciák iránt nemcsak a városban, de a vidéken is megnyilatkozik. Prohászka püspök előadásaira tehát a közfigyelmet mesterséges uton, a reklám közönséges eszközeivel felhívni nem szükséges. Nem is ebből a célból, hanem inkább azért, hogy a nagy püspök beszédeinek a lelkekre, különösen pedig az élet mindennapi küzdelmeibe jobban belemélyedjen így a természetfelettiek vizsgálatától elszokott férfiak lelkére gyakorolt hatását bemutassuk. Közöljük az „Elet” című folyóirat husvétii számának egy cikkét, mely Prohászkanak a budapesti egyetemi templomban a nagyhetet megelőző héten kizárólag fértiközönség részére tartott konferenciáit méltatja. Az éles meglátással és filozófiai elmélyedéssel megírt cikk következőket mondja arról a hatásról, amelyet a nagy püspök hallgatóságára tett:

— Prohászka egész lelkével szól minden hallgatója lelkéhez. Megadott neki az élő szó varázslatos ereje; az ékesszólás elragadó heve, a közvetlenség ritka tudománya. Az ő igazítól mélyül a lelkünk, bővülnek gondolataink, lelkünk Istenhez járul. Ő hallgatva alig tudjuk elemezni érzéseinket. Nem tudjuk megmondani, hogy megnatottság, gyönyörűség, áhitat vagy csodálkozás-e az, amit nagyszerű beszédei bennünk ébresztének. A zsoltárok bájos dallama, az evangélium örök igazságai sugárzanak beszédeiből. A tudomány minden tétele, a művészet minden alkotása, a természet minden szépsége hajlékonyan idomul szónoki erejének hatása alatt. Képzetele gazdagon csillog, mint hullámozó vizen a naptény. Ez a csodálatos képzelet tele van bibliai víziókkal, és a való élet tarka impresszióival. Hasonlatait üdítenek, mint a reggeli harmat. Argumentumai meggyőznek, utánozhatatlan ellentétei megdöbbentenek, aztán kibékítenek, felemelnek bennünket. Beszédeinek ereje a szentírásból és hitének mélységéből fakad. Maradandó, mély-síges hatásuk ragyogó képzeletéből árad ki. Leikünk pótolhatatlan gyönyörűségévé csodálatosan színes nyelven teszi.

— Előléptetés az aradi törvényszéken. *Budapestről* jelentik: A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király Szalay Béla törvényszéki bírót az aradi törvényszékhez tanácselnökké, Etes Simon járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki.

— Hősi halált halt volt aradi újságíró. *Makóról* jelentik: Fränkl Adolffal, a makói izr. hitközség segédkántorával a 33. gyalogezred ezredsegéd tisztje közölte, hogy fia, Földes Lipót volt aradi újságíró, a 33. gyalogezred önkéntes káplárja a galíciai harcúterén, Zbensko falu mellett vívott ütközetben hősi halált halt. Földes az Arad és Vidéke munkatársa volt, majd a fővárosba ment.

— Köszönetnyilvánítás. A Nők Otthona részére szívesek voltak küldeni: Keresztes Gyuláné, Darányi Jánosné, N. N., Szathmáry Mihályné, mely nemes adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

— Ifjabb Urbán Iván báró a harcúterén. Megírta annak idején az Aradi Közlöny, hogy Urbán Iván báró főispán unokája önként jelentkezett katonának. Az azóta már szintén katonai szolgálatot teljesítő Urbán Péter báró legidősebb fia lelkesedéssel és ifjai tölbuzdulással lépett a hadsereg kötelékébe és miután családjába beleegyezését hazafias elhatározása végrehajtásához megkapta, egyik magyar huszárezredhez vonult be. A múlt héten arról értesítette családját a fiatal Urbán báró, hogy a harcúterére indult és legutóbb már levél is jött tőle Délkeletgaliciából, ahol két sokat emlegetett nagy galíciai város között került a harcúterébe ifjabb Urbán Iván báró.

— Harcúterén elesett aradi színész. Az aradi színtársulat tagjai sorába még a múlt szezonn végén szerződött Szendrøy Mihály Lévai Elemér fiatal drámai színész. Lévai huszáronkéntesi évét szolgáltá épén és ezért úgy volt, hogy csak októberben foglalja el helyét az aradi társulatban. Az időközben kitört háború azonban továbbra is katonai szolgálatban tartotta a fiatal művészt, a ki becsülettel végigharcolta a háború eddig lepergett nyolc hónapját. Még a múlt héten tábori levelezőlapot küldött a harcúteréről Szendrøynek és arra kérte, hogy semmire se töltsen be a helyét a társulatnál, mert azt akarja, hogy a háború befejezése után legyszerződése esőréssel jöjjön Aradra. Most azután Pécsre, a hol Lévai Elemér mint egészen fiatal, színészakadémiát végzett színész nagy sikerrel szerepelt, az a hír érkezett, hogy Lévai a legutóbbi kárpáti harcúterén elesett. A híradás szerint a hősi színész a harcban térdén kapott sebet: egy orosz golyó szétzúzta térdkalácsát. A mint vérezve, sántítva a köztöbelyre igyekezett eljutni, a rettenetes ellenséges golyózápor kellős közepén: egy második lövés találta. Ez a golyó fejébe turódott és nyomban megölte. A hősi halált halt színész egészen fiatal ember volt és mindenki a legnagyobb jövőt jósolta az intelligens és talentumos fiatalnak, a ki fiatal korát meghaladó erővel és mélységgel alakította a legnagyobb drámai szerepeket.

— Adakozzunk a sebesülteknek. Az aradi tartalék-kórházak lassan-lassan ismét megtelnek sebesültekkel és ezzel újabb lendülettel kezdődik meg a sebesülteket ápoló, őket gyengéden, figyelmesen támogató aradi urihölgyek munkája, amit most az élelmiszerek nagy megdrágulása nehezít meg. A sebesülteket foglalkozó, róluk gondoskodó hölgyek köréből többen fordultak már az Aradi Közlönyhöz, hogy hívják fel a közönség figyelmét az aradi tartalék-kórházakban fekvő sebesültekre, mivel a Vörös Kereszt sem győzi mindennel, a polgár is tegyen ereitük valamin, hisz ők is eleget tetten éreitük, úgy ők is tehetnek annyit, hogy maguktól megvonjanak valamin és ezáltal a sebesülteken enyhítsenek, hogy legalább addig ne nélkülözzenek, amíg betegesen fekszenek.

Egy másik hölgyolvasónk pedig azt indítványozza, hogy ha adakoznak a kórházi sebesültek számára: ne pénzt adjanak, csak minden háziasszony egy üveg betöltött küldjön valamelyik, a gyűjtéssel megbízott urinő lakására, aki azután szükség szerint átadja az egyes kórházaknak a nehezebb betegek részére a kért mennyiséget. Az elmúlt nyár bő terméséből minden család ellátta magát kompóttal, a ha — mint fentebb írtam — minden háztartás csak egy üveggel ad, ebből is olyan mennyiség fog összegyülni, hogy az új gyümölcsig elég lesz.

— A Jellinek Henrik dr. alapítványra újabb adakoztak: Szántó Hugó és neje 20 korona, Weisz Dávid és neje 50 korona, Künsztler Testvérek 30 korona, Steinhart dr. Mór 20 korona, Kotzander Ignác 30 korona. Utóbb kimutattunk 745 koronát, összesen 895 korona.

— Ipartestületi kórház betegeinek adakoztak: Több uri ember 52 koronát, Grillert Rezső 10 koronát, Ipartestület 60 koronát, Özv. Steinhartné, Berta Béláné, Farkas János, Stojakovics, Özv. Király Gyuláné, Czárán Gé-

záné, Körösvölgyi pálinkakereskedés, Hanzu Nesztor, Fehér Gyula, Özv. Rontainé, Sőfalvi Györgyné uszonát, théát, rumot és cigarettát. Köszönetét fejezi ki a vezetőség.

— Fémeket a hadseregnek. Az Országos Hadsegélyző Bizottság Simontsits Elemér ügyvezető alelnök aláírásával a következő felhívást teszi közzé: Hazánk lakossága páratlan áldozatkésztséget tanusított és tanusít a háború kitörése óta a jótékony terén, méltán kiemelve a hősi fiaink mellé, akik vérük ontásával, életük feláldozásával, erős karral tartják vissza az ellenséges veszedelmet mindnyájunktól. A háború ismét áldozatot kíván tőlünk! Köztudomású, hogy miután ellenségeink fegyvertámasdái dicső szövetségeseink és a mi seregeink hősiességén mindenütt megtörnek, most arra törekszünk, hogy államainkat minden élelmiszer és nyerstermény behozatalától elvágják. Kormányunk bölcs intézkedései és hazánk fejlett mezőgazdasága meggyőzték az élelmiszer hiányára fektetett számítás, de meg kell hiúsítanunk azt a törekvést is, amely a hadicélokra szükséges nyers anyagok behozatalának megállításával hadvezetőségünk eszelekvő képességét akarja megbénítani. Habár hadvezetőségünk eleve gondoskodott is a szükséges fémekről és azok nagy mennyiségben állnak is ezidő szerint rendelkezésére, mégis előrelátóknak kell lennünk, nehogy azoknak esetleges hiánya meggátolja akcióképességünket. Szerencsére nagymennyiségű ilyen fém van hazánkban a magánosok birtokában, amelyet hazafias közönségünk bizonyára készséggel fog a hadvezetőség rendelkezésére bocsátani és ezzel keresztül huzzuk ellenségeink ádáz törekvését. Az Országos Hadsegélyző Bizottság e cél érdekében lovag Krobotin Sándor közös hadügyminiszter védnökségével és báró Hazai Samu honvédelmi miniszter diszelnökségével országos mozgalmat indít és azzal a sürgős kérelemmel fordul a Hazafias közönséghez, hogy — a vas és acél kivételével — minden birtokában levő és nélkülözhető házi-, konyha- és egyéb fémtárgyakat, nevezetesen: sütőket, lábasokat, fazekokat, tartányokat, merő- és más kanalakat, szűrőket, korsókat, kannákat, katlanokat, mozsarakat, mosó- és mosdó-edényeket, poharakat, eszékéket, sulyokat, szitákat, vödörket, kádakat, esőveket, jég- és virágtartókat, lakatokat, kulcsokat, kilincseket, ablakredőnyöket, hamutartókat, bográcsokat, díszszegeket, butordíszeket, szegeket, játékokat, lámpákat, dísztárgyakat, staniókat, üveg- és pipakupakokat, ön- és ólom tartányokat és mindezeknek törmelékét — vagyis mindazokat a tárgyakat, amelyek kizárólag vörösréz, sárgaréz, bronz, nikkelt, ón- és ólomból vagy ezen fémek felhasználásával készültek — már most gyűjtse össze, hogy azokat a jelzett célra — a későbbben megjelölendő gyűjtő helyekre — a közrebocsátandó irányú felhívás után — hadiadéktalanul és díjtalanul beszolgáltathassa. Meg vagyunk győződve, hogy a nagyfőntosságú cél nem szorul bővebb megokolásra és hazafias közönségünk ismét készséggel teendő adományait a haza oltárára, — annál is inkább, mert a cél fontosságától eltekintve egyáltalán jótékonyt is fog gyakorolni, mert a begyűlendő fémeket a hadvezetőség a becser 50 százalékában megfizeti és ezt az összeget az Országos Hadsegélyző Bizottság rendelkezésére fogja bocsátani; e Bizottság pedig ezen összegből első sorban a háborúban elesett vagy rokkantá vált katonáknak azokat a hozzátartozóit fogja segélyezni, akiknek sem állami segélyre, sem katonai ellátásra törvényes igényük nincsen, — második sorban pedig a rokkant és megvakult katonákat.

— Köszönetnyilvánítás. A liceumi kórház vezetősége hálás köszönetet mond a következő adakozó hölgyeknek és egyúttal kéri a további támogatást szegény sebesülteik részére: Özv. Rontainé, Varjassy Lajosné, Delirotti Johanna, Ozuiker Ferencné, Somogyi Eszter, Kintzig Bandi és Tibor, Mediatorisz Irmus, Nusbaum Lilly, Guttmann Samuné, dr. Issekutz Lászlóné, Horváth Mihályné, gróf Bréda Viktorné, dr. Teodorovits Döméné, Csapó Lorátné, Schpitz nővérek, Stein Cecilia, Kleinné Blan Irma, Németh Jánosné, Reiniger Samuné, Bolyos Imréné. Dobay Juliska, Eckert Gizike, Frits Lajosné.

— A Vörös Kereszt varroda a következő adományokat nyugtázza: Özv. Hadj Istváné 6 korona, N. N. 10 korona, Aradi Első Takarékpénztár 200 korona, Vészi Lili és Tibi 3 korona, Aradi Ipar- és Népbank 200 korona, N. N. 1 korona, N. N. 10 korona, Polgári Takarékpénztár 100 korona, Közgazdasági Bank 20 korona, N. N. 25 korona, Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár 200 korona, Marek Béláné 10 korona, N. N. 100 korona, N. N. 10 korona. A nagylelkű adományokat szeretettel köszönjük vízözönjeink és derék katonáink nevében. Mindég és mindég újból gondoljunk rá, hogy sohasem fizethetjük meg nekik szenvedéseiket és vérük hullását, soha vissza nem szolgálhatjuk nekik azt, amit ők értünk áldoznak. Adakozzunk továbbra is, hogy szenvedéseiken könnyíthessünk és meg-aranyozzuk itthon létüket. Áldja meg a jó isten a nemesszívű adakozókat. *Vörös Kereszt varroda.*

— A tanítóképezdei kórház a sorok keretében óhajtja halás köszönetét kifejezésre juttatni azokért a szíves ajándékokért, amelyek betegek részére az utóbbi időben küldettek és amelyek emberbaráti céljuknak immár eleget téve, a hazáért, az itthonmaradottak eddigi élete zavartalan folyásának lehetőségéért, vagyonuk, életük biztonságáért küzdött fiainknak enyhítettek többé-kevésbé szenvedéseit. A következő nemesszívű adakozók adták hazaszeretetüknek tanujelét: Pless Lászlóné, Kovács Artúr, Salgó Pálné, Rubinstein Mórné, Kleinné Blau Irma, Eisele N.-né, Hofbanek testvérek, Stritt ujaradi hentes neje, Schenk Rudolfné.

— A legbecselebb mű, melyet a világhíradalomban valaha alkottak, bizonyára a világháború történetének a megírása lesz. Nincs az az elme, amely olyan fantáziával volna megáldva, hogy olyan hihehetlen dolgokat alkosson, mint a jelenlegi világháború, amely minden borzalma mellett is örök dicsőséget szerez magyar hazánknak. Valami hihetetlen érzés fogja el az embert annak tudatára, hogy ilyen nagy időket élünk és belelátunk a történelem izzó kohójába, melyben a világesemények forrnak. Tolnai egy egész gárda rajzolt és fényképeszt foglalkoztat a harctéren és százakra mentő muzeális értékű fényképekkel és rajzokkal illusztrálja ennek a világháborúnak a történetét, mely már nagyban készül és Tolnai Világlapja előfizetőinek — azt mondhatnók — csaknem ingyen fogja adni.

— „Chic“ uridivat üzlet ajánlja tavaszi divatujdonságait kalap, nyakkendő, fehérnemű stb. férfi- és nőigummikabátjait, olesó szabott árak mellett. Arad, Andrassy-tér 15. 191

— Értesítjük becses vevőinket, hogy külföldi bevásárlási körutunkról megérkeztünk és sikerült legmodernebb *Bally* sveici és *Popper* cipőáruikból szép választékot beszerezni. Buchsbaum és Társa cipőkülönlegességi üzlete. 1189

— Fűtés papirossal. Az újságpapírost 36 óráig vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A száradás után az a papírsanyag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgombócok sem égnek lánggal, hanem mint a szén, izzanak. Különösen jó fűtőanyag az ilyen papíros akkor, ha brikettel keverik. Három papírgombóc és egy darab sajtolt szén állítólágy bőven elégséges arra, hogy egy font húst kitűnően megfőzzenek vele. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olesó hulladék-papírt használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az *Aradi Közlöny kiadóhivatalában.*

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbéljegyek százát egy koronájával veszi *Kerpel Izsó* könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Ritka bélyegek nagy választékban *Kerpelnél.*

— Nagy levélpapírvásár *Kerpelnél.*

VÁROS ÉS MEGYE.

Uj vízmű az utca öntözésére. A városi tanács azt tapasztalta, hogy az utcaöntözés tavaly, noha nem volt olyan intenzív, mint amilyent a közönség megkívánhat, rengeteg pénzbe került, mert a vízvezeték vizét kellett használni és az öntözés alá kerülő területek folytonosan nagyobbodnak. Utasította Grán Nándor főkapitányt, Jegessy Károly dr. főügyészt, Zádor Imre gépüzemigazgatót és Nachtnébel Ödön főmérnököt, hogy a kérdést tanulmányozzák. A bizottság ma terjesztette be a tanácshoz javaslatát, amely radikálisan akarja megjavítani az öntözés mizériáját. Tekintettel ugyanis, hogy a nyáron igen nagy mennyiségű, még a rendesnél is több öntöző vízre lesz szükség és a járványok elleni védekezés egyik leghatalmasabb eszköze, az utcák tisztántartása, azt proponálják, hogy a város létesítsen négy mélyfuratu kutat a város négy különböző helyén és csak ezek vizét, nem pedig a vízműveket használja fel öntözésre. A javaslatához mellékelte műszaki leírás szerint a kutak évtizedekre ellátják a szükségletet, vizük tiszta és külsőjük csinos lesz. Öt méter magasságban lesz a viztartó, amelyből az öntöző kocsik tömlővel merítik a vizet. A tanács legközelebb foglalkozik a javaslatlalt és lehet, hogy már a közgyűlés elé viszi.

Folytatólagos sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi április hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 5. Glück Károly és testvére cég kérelme a gyermek kórháznak szállítandó huznemek árának emelése tárgyában. 6. A tanácsnak előterjesztése, a Kasza- és Borona utcák, illetve a Borona-utóának burkolása tárgyában. 7. A jeggyári bizottság betervezi az üzemenek 1914. évi mérlegét. 8. U. a. előterjesztése a hatósági jeggyár, jég árának megállapítása tárgyában. 9. Az autobusz felügyelő-bizottság javaslata a bérleti jegyzet árának leszállítása tárgyában. 10. U. a. előterjesztése a lovasuti kalauzok drágasági pótléka tárgyában. 11. Stefanov Szevetojar földhaszonbérlet meghosszabbítási kérelme. 12. Stefanov Jánosnak földhaszonbérlet meghosszabbítási kérelme. 13. Stefanov Zsigmondnak földhaszonbérlet meghosszabbítása tárgyában. 14. Timár Györgynek földhaszonbérlet meghosszabbítási kérelme. 15. A tisztii ügyesség betervezi a Sedity György nével, Frik Ferencsel, Tirszin Viáddával, (3) Vékony Imrével, Szelezsán Miklóssal megkötött földhaszonbérlet jóváhagyása végett. 16. A tisztii ügyesség betervezi Olmützer Károlyt városi asztalos munkákra megkötött szerződés jóváhagyása végett. 17. Bella Mihály kéri, hogy földhaszonbérlet szerződése, Balázs Józsefre átruháztassák. 18. Fekete József kérelme földhaszonbérlet meghosszabbítása iránt. 19. A kereskedelemügyi miniszter leirata a Simándi-ut egy részének a város által leendő fenntartása tárgyában. 20. Kovács András kéri, hogy földhaszonbérlet szerződése Szelezsán Miklósrá átruháztassák. 21. A tisztii ügyesség előterjesztése a Pécskaui-ut aszfalt burkolatának fenntartása tárgyában. 22. A tanácsnak előterjesztése a gépüzemigazgatójának magasabb fizetésének utaltványozása és állásában való véglegesítése iránt. 23. Debrecen város törvényhatósági bizottságának átirata a hus, zsír, szalonna, hüvelyesek és főzeléktélék polgári requirálása és azok hatósági árának megállapítása tárgyában. 24. A tanács előterjesztése a Pécskaui-ut egy részének Hindenburg nevével való elkeresztelése iránt. 25. A tisztii ügyesség előterjeszti Kása Jánossal kötött 2 rendbeli földhaszonbérlet szerződést jóváhagyás végett. 16. A tanács betervezi a csatornázás és vízvezeteki berendezési magánkölesön alap 1914. évi zárszámadását. 27. A tanács előterjeszti Kelemen János és Stummer Ferenc által emelt új épületek bérjövödelmeire a községi adómentesség megadassék. 28. A tanács előterjesztése a m. kir. pénzügyigazgatóság által folyó év január hó-

napban elő- és leirt állami adónak megfelelő községi adó elő és leírása tárgyában. 29. A polgármester előterjesztése Kövér Zsigmond kamarás nyugdíjaztatása iránt. 30. Reisinger Sándor kérelme a várostól megvett telek frontjának szélesbítése iránt.

Kis történetek

a nagy háborúból.

(Kletheléptetes. — A folytatás. — Bek.)

Egy felsőmagyarországi városkában új katonai temető létesítését határozták el. Ezen hír az ottani helyi lapban a következő szöveggel jelent meg:

L...n egy új katonai temetőt léptetnek életbe...

A sebesült, de már javuló féiben levő katonákat elvitték a színházba. Az első felvonás után nagy szünet volt. Egyszerre észre veszi az egyik harcos, hogy a színlapon ez áll: „A második felvonás 2 hónap múlva történik“ és így szól társainak:

— Fiúk, mi mehetünk, mert a darabot csak 8 hét után folytatják, akkorára nekünk vissza kell menni a harcterre...

Egy aradi magasrangú katonatiszt, ki nemrég került haza betegen a harctérről, a napokban a színházban volt. Az előcsarnokban találkozott egyik kitűnő színészünkkel, akit mint kedves ismerőst üdvözölt, majd udvariasan megkérdezte tőle:

— Ön nem játszik a színpadon?

— Nem.

— Na annak nagyon örülök... folytatta a katonatiszt és ezután szívélyesen búcsút vett a színésztől.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Állandó olvasó. A folytatás egyetlen szó volt és öntési hiba miatt nem jött ki nyomtatásban. Az értelemre a hiányzó sornak nem volt nagyobb befolyása.

H. F. Az utaltványok kiosztása azért történik az ön által panaszolt időre korlátozva, mert a kiosztást végző megbizottak részben tisztviselők, részben polgári foglalkozásuk van és el kell látniuk egyéb teendőiket is. Koránsem azért sietnek el tehát, a megszabott idő után, mintha szó-rakozás után vágyódnának, hanem azért, hogy ellássák egyéb teendőiket. Kritikája cseppet sem igazságos.

Bánat. Ha a fényképet beküldi, valószínűleg szívesen közli a kérdéselt képes lap, amelyben most gyakran jelennek meg a harctéren elesett derék hősök arcképei. De tessék elküldeni egy fényképet az elesett hős nevének, rangjának, osapatnévének, aleste helyének és napjának feljegyzésével erre a címre is: Direktion des k. u. k. Kriegsarchehivs Wien VII—2 Stüttgasse 2. Mint néhány nap előtt megirtuk: a hadügyi levéltár külön munkában fogja kiadni az elesett hősök fényképét és köszönettel vessi, ha ilyet beküldenek.

Sz. Z. Felbasználtuk, de enyhítettünk rajta — amire rajtunk kívül álló okból szükség volt. Valószínű, hogy így is elértették.

Önkéntes. 1) Az 1895—96. évfolyambeli bevonulását bizonytalan időre halasztották. Nem tudjuk mennyi lehet ez a bizonytalan idő, de mindenesetre legalább egy hónap. 2) Miután nem

valószínű, hogy előbb véget érne a háború, mint ez a behívás megtörténik, erre az esetre nem is történt intézkedés. Ellenkezőleg úgy áll a helyzet, hogy ha a háború be is fejeződnék, az 1895-96-beli önkénteseket 1916. április 15 előtt nem bocsátják el a szolgálatból.

N. N. Levelét alig tudják megérteni. Ha jól hámoztuk ki az értelmét: olyan hely után tudakozódik, ahol nőket katonai szolgálatra fölvesznek. Ha így van, fölvilágosíthatjuk, hogy hölgyek még nem juthatnak katonai szolgálatba. Ápolónők vannak, akiket a Vörös Kereszt Egylet képez ki és a harcér közelébe is küld. A nők katonai szolgálatát talán abból gondolta lehetségesnek, mert vannak kalandos hajlamú hölgyek, akik ideig-óráig a harcoló csapatok közelében tartózkodtak és hazakerülve csukaszürke ruhát varratnak megfelelő számú csillagokkal, önkéntesi karpaszományal ékesítve és a tábornoki vörös sávot csupán azért nem varratják a nadrágjukra, mert — szoknyát hordanak. Ezek aztán hiszékeny embereknek meséket tálnak föl hőstetteikről, a szerb és orosz harcműveletről és történeteik rendszeren ilyenformán végződnek:

— Végül a cugsztűrer ur a vállamra vert, megdicsért a bátorságomért és a zászlóssá léptett el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentő ítélet. A múlt év július 27-én kigyulladt Oarce György déznai lakos háza. A vizsgálat megállapította, hogy a házat Wörse Józsefné Kolozsvári Julianna gyújtotta fel, akivel Oarce vadházasságban élt. Gyújtogatás büntetésével vádolva állott ma az asszony az aradi esküdtbíróóság előtt, amely — miután tagadásával szemben bizonyították nem merült fel — felmentette.

Uj könyvek.

* Lakók és háziurak. A legutolsó moratóriumú rendelet újabb fontos rendelkezéseket tartalmaz a házbérfizetésre és fölmondásra vonatkozóan. Ezeket, főleg a katonákra és bevonultakra való tekintettel ismerteti Dr. Pongrácz Jenő, a lakbér szabályzatok kiváló ismertetője „Lakók és háziurak” című kis, rendkívül ügyesen összeállított, népszerűen megírt füzetében. A füzet ára 20 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

* A Világháború képes krónikájának most megjelent 27. füzeté, színes és eleven előadásban ismerteti a leghíresebb belga várnak Antwerpennek elfoglalását. A melynek leírását érdekes, eredeti fényképfelvételeknek egész sorozata kíséri. A füzetet, melynek mélynyomású műmelléklete az orosz-lengyelországi harcok egy jelenetét ábrázolja, a háború humora egészíti ki. Egy füzet ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

* A nagy háború írásban és képen. Közönségünk háts örömmel üdvözölte a Nagy Háború című most megindult vállalkozást, mert megtalálta benne a mindannyiunkat érintő világháború szakszerű megvilágítását. Most egy új füzet jelent meg, mely a munka második részének első füzeteként megkezdte a nyugati harcok eseményeinek leírását. Ez a rész a „Nyugati Harcok” címmel párhuzamosan jelenik meg az oroszországi és szerbiai hájjárral foglalkozó „Északon és Délen” című részzel. Az új füzet kiváló katonai írók Pileh Jenő honvédőrnagy szakavatott előadásában a nyugati harcokat, elénken a számos új tény és adat feltárásával ismerteti. Gazdag képanyagból a 200 szöveggépen és rajzon kívül kiemelkedik egy színes kivitelű két oldalas műmelléklet a egy nagyszerű műlap, mely Vilmos császár portréját adja mélynyomásban.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1916. évi április 11-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

H o l ó n.

Zenés vígjáték.

Este fél 8 órakor rendez helyárakkal:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Berky Lili vendégfelléptével:

A t o l o n c.

Népszimű.

Kézde este 1/8 órakor.

NYILTTER.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokporsó gyára és temetésrendező vállalata.

PRO PATRIA.

Özv. Witauschek Lajosné és fia Ervin a saját, ugyszintén az alólírottak nevében szomorodott szívvvel jelentik a hőn sseretett és felejthetetlen jó férj, apa, fiu, sógor és rokon

Witauschek Lajos,

cs. és kir. 33. gyalogezredbeli százados, a gyulai 2 ik népfelkelő zászlóalj parancsnoka, a katonai érdemérem tulajdonosának,

háza iránti kötelességének hűségese teljesítése közben 11 csatában való hősiesség részvétel után, a harcúterén szerzett súlyos betegség következtében április 3-án, önfeláldozó ifju életének 38-ik évében Melig-nében, az Urban hirtelen elhunyt.

A boldogult hült tetemei április 11-én d. u. 3 órakor fognak a helybeli felső temetőben lévő halottas házban a róm kath. szeriartás szerint beszenteltetni ugyanott örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő gyászmise április 12-én d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutat-tatni.

Béke porainak!

Arad, 1915. április 10-én.

Witauschek Amália, édes anyja, Witauschek Károly megyei főjegyző, Witauschek Viktor, Witauschek Ella, testvérei: Unger Wally, Lachmann Adolfin, sógornői: Unger Mór zenetanár, Lachmann Frigyes cs. és kir. százados a 33. gyalogezredben, sógorai: Unger Ernő, Unger Zoltán, Unger Luczi, Unger 121 Gyula, unokaöccsei és hugai.

Borivőknek a bor keveréséhez!

6997

Eredeti amerikai

kévekötő manila zsineget

legelőszobb napi áron szállit

A Magy. kir. államvasutak gépgyá-rának vezérügynöksége
Budapest, Vilmos császár-ut 32. 8728

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Koch: Az anyajegy, Knut: Linke Szerkesztő, Heyking: Csun, Zemplényiné: A legáltal masabb érzés, Zbóray: A megváltó szerelme, Hevesi: A becsület, Özöbel: A két arany hajszál, Hervieu: Az idegen, Garai: Dr. Molitorisz rögeszméje, Buttl: A boldogságért, Sven Hedin: Egy harcban álló nemzet, Doyle: Veszedelemek, Karinty: Két hajó, Lillencron: Háborus novellák, H.: Vörös könyv, Császár: Az ezredesék, Lux Terka: Novellák, Nagy Endre: Csataképek, Tábori levelek, Williamson: Az erdőfia, Krudy: 42-es mozsarak, Mann: Halál Velenczében, Lagerlöf Liljencrona otthona, Jókai: Kedves atyafisk, Fernals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy háboru anekdotáinakcse, Bródy: Fehér könyv, Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A repkény, Révész: Az Urhidai leányok, Anatol France: A Szilfák alatt, Révész: Szemtől szembe, Trisztán: A csendes férj, Mann: Ronda tanár ur, Borsszem naptár 1915. évre, ujhelyi N.: 1914. kortörténeti regény.

Németben: Dahl: Der Zuchtmeister, Ballestrem: Weisse Tauben, Eden: Graf Alexis Bodiskov, Glyn: Drei Wochen, Harder: Thö-nerne Füsse, Rachel: Balberelt, Die heilige Rita, Werder: Im Inselmeer, Aage Madelung Die Gezeichneten, Zobeititz: Aus tiefen Schacht, Rasmussen: Was Frauen wollen, Schubert: Die Flucht nach Amerika, Hartwig: Haus Bikenbach, Zobeititz: Der Herr im Hause, Werder: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde, Schumacher: Kaiserin Eugenie: Seeliger: Peter Voss der Millionendieb, Schirokauer: Die siebente Grosmacht, Gontard: Seelenverkäufer, Lütsburg: Freda Halgren, Wasner: Der Presseball, Franken: Milhen Malhen und die Glasverwandte, Dreier: Auf eigener Erde, Bang: Die Vaterlandlosen, Wolzogen: Péter Karn.

Kölcsöndij: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-zetve 10 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy füzetenkint 20 fillér.

Legújabbak: Nádor Samu: Nótáskönyve I. Sas: Messze földön idegenben... stb., Bodrogi: Ide-oda-dülögök hajh!... Fráter: Nótáskönyve III., Balázs: Levelét hozott a posta, Káimán I.: Zsuzsi kisasszony (operett), Zerkovitz: Vándorfecskék (operett), G. L. Cobb: Manó! Gajary: A vörös ördögök.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése Aradon.

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1209

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpitozott 6, 8 és 10 méter hosszú paten-tírozott zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Gyógyszerészek, droguisták, stb. cégeknél jól bevezetett helyi képviselő jutalék el- kerestetik Arad vá-
környéke részére. Bővebb ajánlatok, referenciák megadása mellett „Dobozáru” jelige alatt Eduard Braun hirdető irodához Wien, I., Strobel-
gasse 2. intézendők. 8901

Csődtömegeladási hirdetés.

Alulírott csődtömeggondnok a csődbíróság határozata foly-
tán ezennel közhírré teszem, hogy vb. Herz és Spitzer aradi
közadós cég csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—1293.
tétélei alatt 23078 K 70 fillér beszerzési árban és 11498 K
40 fillér becsértékben felvett férfi, női divat, rövidáru, játé-
k, diszmu- és bazáru áruk ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom a venni szándékozókot, hogy a fenti becsértéknek
megfelelő 10 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli aján-
lataikat 1915. évi április 22-ik napjának délelőtti 12 órájáig
nálam adják be.

Az ingók közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthetők.
Vevő köteles a vételárat és a vételár után a harmadfoku ille-
tétet az eladás után 1 nap alatt kezeimhez készpénzben lefi-
zetni és az ingókat ugyanazon időn belül átvenni és 8 nap
alatt elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1915. áp-
rilis hó 22-én délután 4 órakor Dr. Mittler Izidor választmányi
elnök ügyvédi irodájában Aradon tartandó ülésen fog határozni
olyképp, hogy először szóbeli árverést tart s azután az írásbeli
ajánlatokat bontja fel, fentartván magának a jogot a beérke-
zett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit vissza-
utasítani s esetleg az ingókat más módon értékesíteni.

Ila a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne,
ugy a bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingók a vevő
kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szá-
vatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége,
értéke és ugyanazonosságáért.

Arad, 1915. évi április hó 8-án,

1350

Dr. Fuchs Albert
ügyvéd, tömeggondnok
Arad, Erzsébet-körút 9.

„Matteine“

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer)

Elvállal teljes bérházak, szállodák,
intézetek, nagyobb magánlakások
féreg elleni biztosítását csokély
évi bérért. — Poloskák és ezek
petéinek végleges kiirtását egy
évi jótállás mellett. A tisztítandó
szobákból sem a butorzat, sem
semmi más nem távolítottatik el s
így az irtási munkát a háztartás-
ban semmi kárt, vagy zavart nem
okoz! 1281

Megnyilt
a nyiregyházi
krumplicsarnok!

Valódi nyiregyházi vetni való
burgonya kapható kizárólag

Spielmann Albertnél

Aradon, Karolina-utca 5. szám
alatt, jobbra az udvarban.

Elárusítás kicsinyben és nagy-
ban a legolcsóbb árban. 1835

Az aradi háziasszo-
nyok figyelmébe!

Ajánlunk 1340

száraz teljes tejet

(Trockenvollmilch) cukrozva, a
mely sütéshez és főzéshez igen
alkalmas, ugyszintén iható is.

Ügynökség Kis-utca 5/a.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 64 fillér.

1011

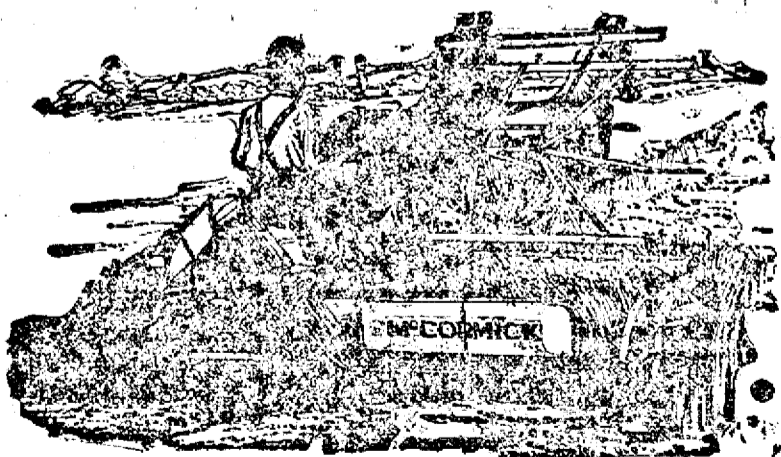
Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

Kovács Soma és Társa Arad, gépudivar

gép és műszaki áruk gyári raktára.

Sürgős beszerzését ajánljuk amíg készletünk tart, eredeti Mc.
Cormick kévekötő aratógépeinknek, amelyekre nyugodtan bízhatja
bírtokosa aratását.

Mc. Cormick fűkaszálo, gerebiye és lókapa.
Manila kévekötő fonal készleten.

1834

A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt
Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fil-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely főleg alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönbön Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megtehetőek.

TELEFON: 10-11. SZÁM. 187

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 850

Eladó

10 öl hosszú kazal 1337

széna

Nyámcz Krecsun
Almasegres, Arad-megye.

Figyelem!

Legjobb óvszer járványos betegségek ellen, mint Typhusz, kolera stb.

a természetes

Krondorfi savanyuviz

üdit, frissit, gyógyít.

Bor, pezsgőhöz legjobban alkalmas. 617

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

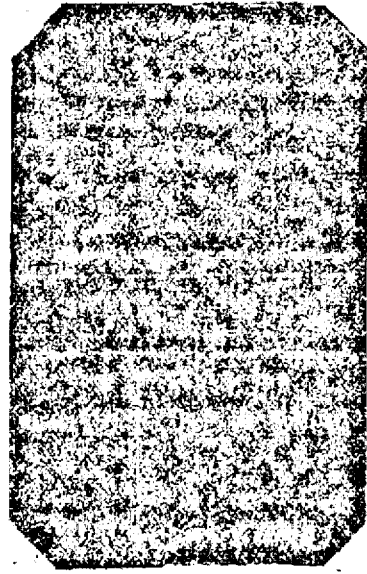
Ajánlja

költözők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Megérkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berendezett női kalap átvarrások

a legújabb modell után, olcsóbb mint bárhol, bármilyen színezéssel együtt.

Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletben.

Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztí-

tása nálam eszközöltetik. :-: Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-tel szemben.) 749

Kívánatra vidékre mintákat választéskul küldök.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ára 70 fillér.

Tussinal-tea

Ára 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol - cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a világhírű „Tegerit” korpakendőcs.

Ára egy tégeynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházaal szemben.)

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít. 8561

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüzlertő

légszesz-kokszt

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva 891

és teljes waggonrakományokban bármely vasút állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kokszyagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

A legjobb minőségű bor és csemege faju, dus gyökerzetű

szőlő-oltvány

valamint szőlők pótlásához alkalmas

gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző minden mennyiségben kapható 1089

Winkler József

oltványtermelőnél

Arad, Batthyány-u. 11. sz.

Legnagyobb raktár TETRA baba-kelengyében!

Weisz és Benjamin,

Arad, Andrassy-tér 22. sz. :-: Telefon 635. 1157

A tavaszi idényre gyermek- és női-harisnyák minden színben megérkeztek, valamint gyermekruhák, rajzolt madaria és richelieu párnák, terítők és bluzok.

1479—1915.

Arverési hirdetmény.

Ópécska község tulajdonát képező és circa 15260 katasztrális holdra terjedő vadászati jog 1915. év augusztus 1-től 1921. év július 31-ig, vagyis egymásután következő hat évre folyó évi május hó 6-án, d. e. 9 órakor Ópécskán a község házában bérbe fog adatni. Az árverési feltételek ugyanott a jegyzői irodában betekintheők.

Ópécskán, 1915. év április hó 5-én.

1815

Előjáróság.

1915. évi 887. sz.

Tüzifa eladás.

A pécskai m. kir. erdőgondnokság németszentpéteri vágásában a tő mellett készletezett 143 ürm. kemény hasáb, 74 ürm. kemény dorongfa, 141.5 ürm. forgácsfa és 13.8 ürm. hulladékfa egy eladási csoportban, zárt írásbeli ajánlat útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1915. évi április hó 29-én déli 12 óráig nyújtandók be az alóírt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok április hó 30-án d. e. 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Árverési egyúttal szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a m. kir. főerdőhivatalnál Lippán, (Temes-megye) valamint a pécskai m. kir. erdőgondnokságnál Pécskán (Arad-megye) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1915. évi április hó.

1328

M. Kir. Főerdőhivatal.

Kugler, Gerbaud csokoládé

kiloja K 5.20, 5 kg. vagy nagyobb vételnél K 4.80

Hollandi kakao

kiloja K 8.—

Kugler, Gerbaud kakao

kiloja K 8.80 eredeti dobozokban.

Vidékre utánvét mellett szállítok:

Gábor Miklós

Arad, Salacz-utca.

1353

Kérje
 ingyen és bérmentve órákról, arany- és ezüstárúkról, hangszerekről, fegyverekről stb. 4000 képet tartalmazó főárjegyzéket.
 Első órágyár. Konrad János és k. udv. szállító, Brúx 1100. sz. (Csehország.)
 Nikel horgony-óra K 8.90, jobb K. 4.20, O-ozúst sem-rem. óra K 4.90, avajel horgonyművel K 5.—, háború-émlék-óra K 5.50, rádium-zeobóra K 8.50, ebresztővel K 24.50, nikel-ebresztő K 2.90, fali-óra K. 3.40, 3 évi jótállás. — Szétküldés után-éttel. Kockázat nincs! Kicsérletés megengedve vagy pénz vissza. 876

Valódi brünni szövetek
 az 1915 évi tavasszal és nyárral látható.
 Egy szövetség 3-18 m. hosszú teljes főtörzshöz (szál, szál és mellék) elegendő, csak
 1 szövetség 8kor.
 1 szövetség 10kor.
 1 szövetség 15kor.
 1 szövetség 17kor.
 1 szövetség 20kor.
 Egy szövetség lakete szalonnához 20.— kor-ért, szintegy felhőszövetet, turistalódat, szelvénykamart, női kosztümvözeteket stb. gyári árkon küld, más megfizethető és szellőző és mindenajti lement posztgyári raktár:
Siegel-Imhof Brünn
 Minták ingyen és bérmentve.
 Az előnyök, amelyeket a megvásárolt övez, ha szövetségi-éretté érkezik Siegel-Imhof cég-él, a gyári piacot rendel meg, így lementének. Az árak, az élekorán készítői megvásárolásáért — dősgazdag vállalatok mellett — rend-kívül alacsonyak. Minták, ingyenes kiküldés, más a legkisebb rendeléskor is, teljesen kész.

Jön! Jön!
„Odipus”
 nemsokára itt lesz, nem kell tolakodni és előre jegyet váltani, mindenki látni fogja
 Jön! Jön!

Legjobb fogviz
 több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.
500 koronát fizetnek annak, ki fogvizének használatát mellett, üvegje 30 fill. valaha ismét fogtájást kap, vagy a szája büzlök. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Plan Wien, X. Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és droguerában. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Hehs Vilmos, Battyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Weisz droguerájában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 5.80 bérmentve. Kérjünk mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok felelőtlői jól díjaztatnak. 1157

Községek előjáróságainak, Vörös Kereszteknek, Kereskedőknek ajánlok
nyirségi
Rózsa burgonyát
 garantált szállítási kötelezettséggel
Kalmár Endre
 terményüzlete ARAD, Asztalos Sándor-utca és Chorin Aron-utca sarok. —:— Telefon 670.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Alapított 1893-ik évben.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

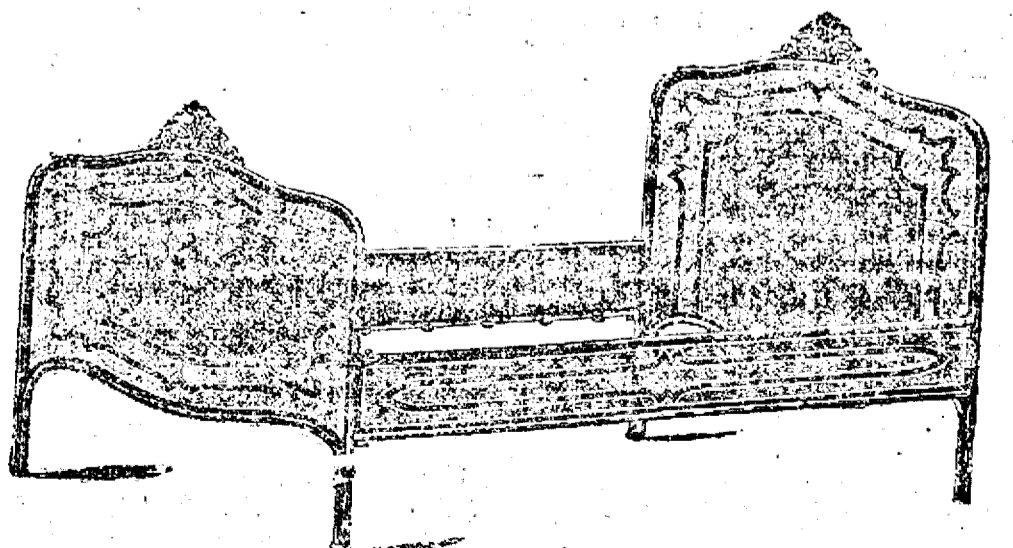
Gyárhelyiség: Aulich L.-utca 14. Utlehelyiség: Zrinyi-utca.
 Gyári telefon 423.

Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel. 1330

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Lakatos és fényező tanoncok felvétetnek.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Intelligens

fiatal urihölgy, korekt uriemberrel tisztességes saundékból levelesne. Leveleket „Tavaszi” jelgére és a lapban jelezni kérem. 1849

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

férfi és női divatüzlet bevonulás következtében, előnyös feltételek mellett átadó. Cim a kiadóhivatalban. 1828

Üzletheiylség

Deák Ferenc-u. 40 sz. alatt kiadó. Tudakozódní ugyanott az emeleten. 1842

ALKALMAZÁST NYER.

Elsőrendű helybéli

női divatüzletbe egy ügyes segéd felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1832

Tiszta magyar

biztosító intézet keres megbízható kültisztviselőket fix javadalmazás és esetleg napidíj megtérítés mellett. Jelentkezhetni lehet folyó hó 12-án. Cim a kiadóhivatalban. 1818

Egy ügyes

rövidáru és rőtös kereskedő segéd f. hó 15-re felvétetik Stern Ceciliánál, Forray-utca 2. 1826

4 kőképosztályt

végzett jómegjelenéti fiut tanuló-nak felvesz Hansu drogueria. 1888

Arva leány

vagy szegényebb szülők gyermeke 12-13 éves kerestetik vidékre magányos idősb urakhoz. Cim a kiadóhivatalban. 1848

Vas-fűszeres-segédet,

ügyes, megbízható embert keres Weisz János, Marosillye. 1824

Hadmentes tisztviselőt

keresek azonnali belépésre, ki úgy az eladás, mint pedig a magyar-német levelezés terén teljes jártassággal bír. Fránci S. József fakereskedő, Arad. 1820

ALKALMAZÁST KERES.

Gazdatiszti állást

keres 1915. év október hó 1-re egy 49 éves, nős, családos, izraelita gazdatiszt, ki e téren 30 éve működik és gyakorlati vizsgát tett. Bővebbet II. Reicher Károly Arad, Varjassy Lajos-utca 63. sz. 1862

Tiszti étkezdebe,

urasági házba, hadkorházba, esendőrökhöz, jól főző gazdasszony ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban. 1851

Főgépész

vagy jobb gépész állást keres teljesen szakképzett 48 éves hadmentes gépész, ki az összes gépfélékhez szükséges képesítéssel rendelkezik. Szíves megköresést Szemes István Battonya I. kar. 332. szám. 1286

Irodai teendőben

jártas írósu férfi hadmentes, óvadékképes, gazdaságilag képzett, megfelelő alkalmazást keres. Cim. a kiadóhivatalban 1838

Ügyes fodrászó

olcsón fésülést vállal. Cim Kovács Jánosné, Szent László-u. 8. 1817

INGATLAN.

Bérbeadó

5 hold szántóföld. Bővebbet József főherceg-ut 18. 1839

KIADÓ LAKÁS.

Orczy-utca 3. alatt

központi fűtés, állandó melegvízellátás, villany-, gázvezeték, gáz-takarékűhely, edényöblítő asztalokkal ellátott modern 2, 3 és 4 szobás lakások május hó 1-re kiadók. Telefon 975. 1831

Erkölyes

3 szobás utcai emeleti lakás május 1-re kiadó. Teleky-utca 24. szám. 1827

Kellemes

utcai butorozott szoba előszobával azonnal kiadó Rákóczi-utca 5., I. em., sjtó 6. 1888

Szép két utcai szoba

fürdőszoba, minden hozzátartozóval, május 1-ére kiadó Óvár-utca sarkán 5/a. 1825

Kétszobás

utcai lakás fürdőszobával kiadó Péter-utca 2/c. Szerb-templom közelében. 1847

Kiadó

külön bejárati utcai butorozott szoba előszobával azonnal. Simonyi-utca 6. 1844

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy I. emeleti 3 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1265

Kiadó

május 1-ére 3 szoba és hálófülkéből álló utcai lakás Magyar-utca 27. sz. 1809

Modern

2 szobás lakás fürdőszobával és minden hozzátartozóval május 1-re kiadó Rákóczi-u. 7. sz. 1248

3-4 és 5 szobás lakások

ujjonnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnala kiadó Hasszinger-u. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó: 3081

Első emeleti

utcai lakás egy szoba alkóval előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5-6. sz. 991

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Savanyu káposzta

nagvételre kerestetik. Ajánlatok „Árszerű” jelgére a kiadóhivatalba kéretnek. 1841

Náder Gyula és Fia

késműves és villanszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák köszörülése legpontosabban eszközölnetnek. 143

Nemesfűs

dugványok, málna, ribizke, pöszméte tövek és bokrok. diezcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle faiskolai termékek jutányos árban beszerezhetők: szatmári Szabó István faiskolájából Pankota. Arjegyzék ingyen. 807

Eladó

2 ló, hintók, szekerek, igáskocsik és mindenféle gazdasági eszközök. Bővebbet Andrássy-tér, Verbosiroda. 1188

Valódi nyiri

vetni való prima, sima rózsaburgonya kapható nagyban és kicsinyben Rubinstein Mórnál Aradon (Minoria-palota.) 1258

Papírszalvéta

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Jókarban lévő

használt asztalok, butorok, pénzszekrény és márványlapos puft eladó. Megtekinthető Wallfisch banküzletben, Atzél Péter-utca. 1811

Házartási

cikkek és butorok elköltözés miatt jutányosan eladók. Weitzer-utca 3., II. 1242

„Eos”

a világ legjobb szintelen cipőtisztító szere lack és színes bőrcipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kapható kizárólag a Cipő Törszében, Apollo moai mellett. 5161

Eladó

legjobb karban lévő garderohe szekrény és elegáns salon garnitúra. Megtekinthető Salacz-utca 4. I. emelet 2-4 délutáni órákban. 1279

Burgonya kapható

nagyon szép és kitünő minőségű Färber Lajos cégnél, Arad. 1308

Veszek

uraktól levett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bieler Ignáts, Szent-Pál-u. 12. 589

Az „Aradi Kereskedők Köre” helyeszközlő osztálya

mlelőbbi belépésre keres:

Több irodai férfi, illetőleg női alkalmazottat, nevezetesen komptoiristákat, irodistákat, gyors- és gépirókat, továbbá

aradi cég részére egy festék, aradi és részint vidéki cégek részére több vegyes szakmabeli segédet.

Ajánlatok fenti címre küldendők.

Az Aradi Kereskedők Köre helyeszközlő osztály igazgatósága. 1345

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy Dávid Pál Borossebes címre szóló katonai népfelkelő könyv. Becsületes megtaláló, ki azt a rendőrségre juttatja, 100 korona jutalomban részesül. 1829

Bármilyen

bádigos és vízvezeték munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy beosereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete ARAD, Szabadság-tér. Telefon 9F4.

Veszek és eladok:

burgonyát, babot, szalonnát, zsirt, tarhonyát, szappant

waggontételeként és mmá-zsánként. 1297

Kalmár Endre

Asztalos és Chorin-u. sarok.

Tégla

I. és II. oszt.

jutányos áron

kapható

III-ad oszt. 1000 db. 12 Kor. 1348

Dengel Lajosnál

Dobó-utca 3.